

2010. ÉVI 2. SZÁM II. KÖTET

TARTALOM:

JOGÉRTELMEZÉS.....2

Az önkormányzatok működését érintő módszertani anyagok 2

Módszertani ajánlás a képviselő-testület 2010. évi alakuló ülése előkészítéséhez 2

I. Az alakuló ülés összehívásának és vezetésének feltételei..... 2

II. Az alakuló ülés folyamata..... 3

III. Egyéb kérdések..... 10

Módszertani ajánlás az önkormányzati képviselők és a polgármesterek összeférhetetlenségi szabályainak alkalmazásához 13

I. A települési képviselő/polgármester jelöltekre vonatkozó szabályok 14

II. A megválasztott önkormányzati képviselőkre vonatkozó összeférhetlenségi okok a helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény alapján 15

III. Valamennyi polgármesterre vonatkozó összeférhetlenségi okok a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény alapján 21

IV. Az önkormányzati képviselőre és a polgármesterre vonatkozó összeférhetlenségi okok más jogszabályok alapján..... 30

V. A képviselő-testület bizottsága elnökének, tagjának összeférhetlensége 33

VI. Az összeférhetlenségi eljárások..... 34

JOGÉRTELMEZÉS

Az önkormányzatok működését érintő módszertani anyagok

Módszertani ajánlás a képviselő-testület 2010. évi alakuló ülése előkészítéséhez

I. Az alakuló ülés összehívásának és vezetésének feltételei

1. A választást követő 15 napos határidőn belül kell megtörténnie

1.1. Az alakuló ülést a választást követő 15 napon belül meg kell tartania a képviselő-testületnek. (Ötv. 30. §)

1.2. Amennyiben jogorvoslati eljárás indult a választás eredményét érintően (Ve. 77-85. §) a polgármesternek az alakuló ülést a jogorvoslati eljárás lezárultat, de a választást követő 15 napon belüli időpontra indokolt összehívnia.

2. A polgármester hívja össze

2.1. A polgármester kizárólagos jogköre az alakuló ülés összehívása, amelynek során figyelemmel kell lennie a hatályos Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ) rendelkezéseire (meghívó alaki kellékei stb.).

2.2. Amennyiben a polgármester-választás nem volt eredményes, úgy a régi polgármester tisztségében mindaddig megmarad és ellátja ebből adódó feladatait, amíg az új polgármestert meg nem választják (Alkotmány 44. § (3) bekezdés, Pttv. 2. § (1) bekezdés a) pontja)

3. A legidősebb képviselő (korelnök) vezeti

3.1. A korelnök akadályoztatása esetén helyére a korban következő legidősebb képviselő lép.

3.2. A törvény egyértelműen szabályozza, hogy az alakuló ülést (a teljes ülés végéig) a korelnök vezeti. A települések jelentős részén kialakult gyakorlat szerint a polgármester az eskü letételét követően átveszi az ülés vezetését. Álláspontunk szerint abban az esetben, ha a korelnök átadja, a polgármester átveheti a korelnök képviselőtől az ülés vezetését. Javasoljuk, hogy a korelnök a kötelező napirendi pontok lezárásáig vezesse tovább az ülést, tekintettel arra, hogy a polgármester az alpolgármester megválasztása és az illetmény (tiszteletdíj) megállapítása esetén a döntésben érintett.

4. Az ülés nyilvánosságára, határozatképessége

4.1. A képviselő-testület ülése nyilvános. (Ötv. 12. § (3) bekezdés)

4.2. A képviselő-testület

a) zárt ülést tart választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízatás adása, illetőleg visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása, fegyelmi büntetés kiszabása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor, ha az érintett a nyilvános tárgyalásba nem egyezik bele; továbbá önkormányzati hatósági, összeférhetetlenségi és kitüntetési ügy, valamint vagyoni nyilatkozattal kapcsolatos eljárás tárgyalásakor;

b) zárt ülést rendelhet el a vagyonával való rendelkezés és az általa kiírt pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás üzleti érdeket sértene. (Ötv. 12. § (3))

4.3. A képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen a települési képviselőknek több mint a fele jelen van. A javaslat elfogadásához a jelenlevő települési képviselők több mint a felének igen szavazata szükséges. (Ötv. 14. § (1) bekezdés)

5. Az ülés jegyzőkönyve

5.1. Az alakuló ülésről készítendő jegyzőkönyvre az Ötv. és az SZMSZ általános szabályai vonatkoznak. Ha az SZMSZ nem is írja elő, indokolt, hogy a titkos szavazásokról (Pl.: alpolgármester, alelnök, közgyűlési elnökválasztás) minden esetben készüljön külön dokumentum, amely tartalmazza a szavazás eredményét, a bizottság minden tagjának aláírását és e szavazási jegyzőkönyvet csatolják a testületi jegyzőkönyvhöz. Ez nem pótolja azt a kötelezettséget, hogy a választás eredménye, a döntés határozatként is szerepeljen a jegyzőkönyvben.

II. Az alakuló ülés folyamata

1. Az illetékes választási bizottság elnökének felkérése a választásról szóló tájékoztatás megtartására, a választás eredményének ismertetésére, a megbízólevelek átadása

1.1. A helyi, területi választási bizottság elnökét választási eljárási jogszabályok nem kötelezik a választás folyamatáról, a felmerülő problémákról szóló tájékoztatásra, azonban a kialakult gyakorlat szerint erre minden helyi önkormányzat képviselő-testületének alakuló ülésén sor kerül.

1.2. A választási eljárási szabályok nem határozzák meg a megbízólevelek átadásának helyét és idejét, csupán a mandátumot átadó szerv hatáskörét rögzítik, így a megbízólevelek átadása megelőzheti az alakuló ülés időpontját és eltérhet annak helyétől is. (Ve. 105/A. § (2) bekezdés i) pontja, 105/A. § (3) bekezdés i) pontja)

2. Napirend elfogadása

2.1. A korelnök a kiküldött meghívó alapján javaslatot tesz az alakuló ülés napirendi pontjainak és azok tárgyalási sorrendjének elfogadására.

2.2. A napirendi pontokat a törvényi és SZMSZ-beli előírások, valamint esetlegesen a helyi hagyományok határozzák meg. A napirend elfogadása – eltérő SZMSZ rendelkezés hiányában – egyszerű többséggel történik.

2.3. Az alakuló ülés – törvényi szabályozásból fakadó – kötelező napirendi pontjai:

Képviselők eskütétele

Polgármester eskütétele

Alpolgármester megválasztása, eskütétele

Polgármester, alpolgármester illetményének, tiszteletdíjának megállapítása

3. Önkormányzati képviselők eskü (fogadalom) tétele – KÖTELEZŐ

3.1. Az önkormányzati képviselő a képviselő-testület/ közgyűlés alakuló ülésén, időközi választás esetén a megválasztását, illetőleg a kislistán, a kompenzációs listán, a megyei közgyűlési listán mandátumhoz jutott képviselők esetében a megbízólevelének átvételét - a választás eredménye elleni jogorvoslat esetén a jogorvoslati eljárás befejezését - követő ülésen a képviselő-testület előtt - a polgármesterre irányadó szöveggel - esküt vagy fogadalmat tesz, és erről okmányt ír alá. (Ötv. 19. § (1), Ökjt. 1. § (2) bekezdése)

3.2. Az esküt kivevő személye törvényben nem meghatározott. A választási eljárásban betöltött szerepe alapján azonban az erre a feladatra leginkább javasolható személy a helyi választási bizottság elnöke. Törvényi előírás hiányában nem jogsértő az eskü korelnök, más képviselő, önkormányzati tisztségviselő előmondása alapján vagy az esküszöveg képviselők által történő felolvasásával sem.

3.3. Az eskü szövege: „Én, (a képviselő neve) esküszöm, hogy hazámhoz, a Magyar Köztársasághoz hű leszek; az Alkotmányt a többi jogszabállyal együtt megtartom és megtartatom; a tudomásomra jutott titkot megőrzöm; (a tisztség megnevezése) tisztségemből eredő feladataimat a (megye/település/kerület) fejlődésének előmozdítása és az Alkotmány érvényesülése érdekében lelkiismeretesen teljesítem.

(A megválasztott önkormányzati tisztségviselő meggyőződése szerint)

Isten engem úgy segítjen!” (Pttv. Melléklet)

3.4. Az esküokmányt a képviselőknek alá kell írnia.

4. Polgármester eskü (fogadalom) tétele - KÖTELEZŐ

4.1. A polgármester a megválasztását követően a képviselő-testület előtt esküt vagy fogadalmat tesz, és erről okmányt ír alá. (Ötv. 32. §, Pttv. 1. § (7) bekezdése)

4.2. Az eskü szövegére és az eskü kivételére a képviselőknél írtak irányadók.

4.3. Az esküokmányt a polgármesternek alá kell írnia.

5. Amennyiben a helyi SZMSZ tartalmaz speciális előírásokat, úgy az előírt döntések meghozatala (pl. jegyzőkönyv-hitelesítő személyének megválasztása)

5.1. A korelnök terjeszti elő és teszi fel szavazásra a képviselő-testületnek az erre vonatkozó javaslatokat.

6. Polgármesteri program ismertetése (a polgármester döntése szerint)

6.1. A polgármester ismerteti azokat a célokat, elképzeléseket, amelyekért a településen, kistérségben a ciklus során dolgozni kíván, és amelyek megvalósítása érdekében számít a képviselő-testület, a helyi civilszervezetek, gazdálkodó szervek, valamint a lakosság együttműködésére.

6.2. A program előterjesztésére, tartalmára, formájára nézve nincs törvényi előírás, az SZMSZ tartalmazhat erre vonatkozó szabályokat.

6.3. A polgármesteri program kapcsolódhat az önkormányzat gazdasági programjához, amelyet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogad el, ha az egy választási ciklus idejére szól. Ha a meglévő gazdasági program az előző ciklusidőn túlnyúló,

úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani. (Ötv. 91. § (7) bekezdés)

7. Alpolgármester megválasztása - KÖTELEZŐ

7.1. A képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére egy vagy több alpolgármestert választhat. A képviselő-testület legalább egy alpolgármestert saját tagjai közül választ meg. (Ötv. 34. § (1) bekezdése) A fentiek alapján az alakuló ülésen egy alpolgármester választása kötelező.

7.2. A választható alpolgármesterek számát, mint alapvető szervezeti kérdést az SZMSZ-ben kell szabályoznia a képviselő-testületnek, így az alpolgármesterek megválasztása során az SZMSZ – Ben foglalt szabályokra is figyelemmel kell lenni (adott esetben előtte módosítani az arra vonatkozó szabályokat). Itt is hangsúlyozzuk, hogy több alpolgármester esetén sem választhat meg a testület általános helyettest. Célszerű, ha a polgármester tájékoztatja már az alakuló ülésen a testületet, hogy ki az általános helyettese, illetve milyen munkamegosztást alakít ki az alpolgármesterek között.

7.3. Az alpolgármester alakuló ülésen történő megválasztásának kötelezettsége levezethető a Pttv. 2. § (2) bekezdés b) pontjából, mivel az az alpolgármesteri tisztség megszűnési eseteként határozza meg az „új alpolgármester megválasztását az alakuló ülésen”.

7.4. Azon alpolgármester, akit nem a képviselő-testület tagjai közül választottak, nem tagja a képviselő-testületnek, a polgármestert a képviselő-testület elnökeként nem helyettesítheti, de a képviselő-testület ülésein tanácskozási joggal részt vesz. A nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester jogállására egyebekben a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármesterre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. (Ötv. 34. § (1) bekezdése)

7.5. Az alpolgármester megválasztásáról és a tisztség betöltésének módjáról határozatban dönt a képviselő-testület. (Ötv. 34. § (1) bekezdés) Főállású alpolgármester a háromezernél több lakosú önkormányzatnál választható. (Ötv. 37. § (3) bekezdés) Az SZMSZ-ben kell rendezni, hogy az alpolgármesterek főállású alpolgármesterként vagy társadalmi megbízatásban végzik tevékenységüket.

7.6. A titkos szavazás lebonyolítására az SZMSZ szabályai szerint a képviselő-testület tagjai sorából szavazatszámoló bizottságot hoz létre, amely felel a technikai lebonyolításért. A szavazás eredményéről külön jegyzőkönyvet készít a bizottság, amelyet az alakuló ülés jegyzőkönyvéhez kell csatolni. (SZMSZ szabályok)

8. Alpolgármester eskü (fogadalom)tétele - KÖTELEZŐ

8.1. Az alpolgármester a megválasztását követően a képviselő-testület előtt esküt vagy fogadalmat tesz, és erről okmányt ír alá. (Ötv. 32. §, Pttv. 1. § (7) bekezdése)

8.2. Az alpolgármester e minőségében is köteles esküt tenni, mivel vonatkoznak rá a polgármesterre irányadó szabályok. Nem elégséges a képviselői minőségben tett eskü, mivel alpolgármesterként a képviselői jogok gyakorlásán túl a polgármesterrel kapcsolatos hatásköröket is gyakorolhat. (Pttv. 10. §)

8.3. Az eskü szövegére és az eskü kivételére a képviselőknél írtak irányadók.

8.4. Az esküokmányt az alpolgármesternek alá kell írnia.

9. A polgármester, alpolgármester illetménye, tiszteletdíja és egyéb juttatásai -
KÖTELEZŐ

9.1. Az illetményt / tiszteletdíjat összegszerűen kell meghatározni a törvényi keretek között.

(Pttv. 3-4. §)

9.2. A polgármester illetményének, tiszteletdíjának a választást követően megállapított összege a megválasztását megelőző polgármesteri illetménye, tiszteletdíja összegénél – kivéve a polgármester tiszteletdíjra vonatkozó kifejezett írásbeli kérésére - nem lehet kevesebb. (Pttv. 4/A. § (3) bekezdés)

9.3. A polgármester, alpolgármester illetményét vagy tiszteletdíját akkor is meg kell állapítani vagy a kérdésről tárgyalni, ha újraválasztották őket. (Alkotmány 44. § (3) bekezdése értelmében a polgármester megbízatása az új polgármester megválasztásáig tart, tehát a régi tisztség megszűnik, és új jogviszony keletkezik.)

9.4. Az illetmény, tiszteletdíj mértékének megállapítására javaslatot tevő személyét a törvény nem határozza meg, irányadó lehet az SZMSZ, az adott ülésen hozott eseti döntés (korelnök stb.).

9.5. Az illetmény, tiszteletdíj és egyéb juttatás közérdekű adat. Célszerűnek tartjuk a kérdést nyilvános ülésen tárgyalni és arról határozatot hozni, - egyéb rendelkezés hiányában - egyszerű többséggel. (Pttv. 4. § (4) bekezdés)

9.6. Az illetmény, tiszteletdíj és egyéb juttatás szabályai a nem képviselő-testületi tagként megválasztott alpolgármesterre is vonatkoznak.

9.7. 2010. január 1-jétől megváltoztak a költségtérítésre vonatkozó személyi jövedelemadó szabályok, így a költségátalány esetében is számlával kell igazolni a tisztséggel összefüggő kiadásokat. Elszámolás hiányában a fennmaradó összeg után jövedelemadót kell fizetni.

10. A polgármester illetménye

10.1. A foglalkoztatási jogviszonyban álló polgármester illetményét a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 43. §-ának (1) bekezdése szerint megállapított illetményalap és az alábbi keretek között meghatározott szorzószám szorzataként, összegszerűen állapítja meg:

Szorószám

1000-nél kevesebb lakosú település esetén 7,0-9,0

1000-2999 lakosú település esetén 8,5-11,0

3000-10 000 lakosú település esetén 11,0-12,5

10 000-nél több lakosú település, valamint körzetközponti feladatot ellátó önkormányzat esetén 12,5-13,5

fővárosi kerületi önkormányzat esetén 13,5-14,5

a megyei jogú városi önkormányzat és megyei önkormányzat esetén 14,0-15,0

a fővárosi önkormányzat esetén 15,0-16,5

(Pttv. 3. § (2) bekezdés)

10.2. A foglalkoztatási jogviszonyban álló polgármester illetményét a választástól kell megállapítani, amennyiben főállásúként választották meg. (Pttv. 1. § (2) bekezdés a) pont).

11. A polgármester tiszteletdíja

11.1. A társadalmi megbízatású polgármester tiszteletdíját a képviselő-testület összegszerűen állapítja meg az alakuló, illetve a polgármester megválasztását követő ülésén a 3. § (2) bekezdésében megállapított illetményalap és az alábbi keretek között meghatározott szorzószám szorzataként:

szorzószám

1000-nél kevesebb lakosú település esetén 2,5-4,5

1000-2999 lakosú település esetén 4,5-6,5

(Pttv. 4. § (1) bekezdés)

11.2. 3000-nél kevesebb lakosú községben a polgármesteri tisztség társadalmi megbízatásban is betölthető. (Ötv. 37. § (1) bekezdés)

11.3. A társadalmi megbízatású polgármester írásban benyújtott kérésére a tiszteletdíj megállapítása mellőzhető, vagy a törvényben foglaltaknál kisebb összegben is megállapítható. Az írásbeli nyilatkozatot az alakuló ülés jegyzőkönyvéhez kell csatolni. (Pttv. 4. § (3) bekezdés)

12. A polgármester költségátalánya

12.1. A polgármestert, választása szerint – a tisztsége ellátásával összefüggő, az általa előlegezett, számlákkal igazolt költségei megtérítése helyett -, költségátalány illeti meg. A költségátalány mértéke - a képviselő-testület döntése alapján - a polgármester illetménye, illetve tiszteletdíja 20-30%-ának megfelelő összeg.

(Pttv. 18. (2) bekezdés)

12.2. Ha a polgármester kéri a költségátalány megállapítását, annak mértékéről a képviselő-testület a következő ülésén köteles határozni. Ha a képviselő-testület bármely okból nem hoz határozatot, a polgármestert a képviselő-testület ülésének napjától a határozat meghozataláig a költségátalány törvényben meghatározott minimális összege (illetmény vagy tiszteletdíj 20%-a) illeti meg. (Pttv. 18. § (3) bekezdés)

13. Az alpolgármester illetménye

13.1. A foglalkoztatási jogviszonyban álló alpolgármester illetményét és illetményének emelését a képviselő-testület úgy állapítja meg, hogy az ne érje el a polgármester illetményét. (Pttv. 3. § (5) bekezdés)

13.2. A foglalkoztatási jogviszony 3000 fő feletti településen a főállásban történő betöltésről szóló képviselő-testületi döntését követően, az alpolgármester megválasztásával jön létre (Pttv. 1. § () bekezdés)

14. Az alpolgármester tiszteletdíja

14.1. A képviselő-testület a társadalmi megbízatású alpolgármesternek

a 2000-nél kevesebb lakosú településen tiszteletdíjat állapíthat meg,

a 2000, illetve annál több lakosú településen tiszteletdíjat állapít meg

úgy, hogy az ne érje el a társadalmi megbízatású polgármester tiszteletdíját.

14.2. A 3000-nél kevesebb lakos esetén csak társadalmi megbízatású alpolgármester választható, akkor is, ha a polgármester főállásban látja el feladatait (Ötv. 37. § (3) bekezdés)

14.3. A 3000 fő feletti településen foglalkoztatási jogviszonyban és társadalmi megbízatásban is ellátható a feladat, a képviselő-testület döntésének megfelelően (több alpolgármester esetében lehetséges egyik vagy több alpolgármester főállásban, míg a többi társadalmi megbízatásban látja el feladatait)

14.4. A társadalmi megbízatású alpolgármester írásban benyújtott kérésére a tiszteletdíj megállapítása mellőzhető vagy a törvényben foglaltaknál kisebb összegben is megállapítható. Az írásbeli nyilatkozatot az alakuló ülés jegyzőkönyvéhez kell csatolni. (Pttv. 4. § (3) bekezdés)

15. Az alpolgármester költségátalánya

15.1. Az alpolgármestert, választása szerint – az által előlegezett, számlákkal igazolt költségei megtérítése helyett -, költségátalány illeti meg. Az alpolgármester esetében a költségátalány mértéke az illetménye, illetve tiszteletdíja 10-20%-ának megfelelő összeg.

15.2. Ha az alpolgármester kéri a költségátalány megállapítását, annak mértékéről a képviselő-testület a következő ülésén köteles határozni. Ha a képviselő-testület bármely okból nem hoz határozatot, az alpolgármestert a képviselő-testület ülésének napjától a határozat meghozataláig a költségátalány törvényben meghatározott minimális összege (illetmény vagy tiszteletdíj 10%-a) illeti meg. (Pttv. 18. § (3) bekezdés)

15.3. A költségátalány kérését elegendő szóban előterjeszteni a képviselő-testület ülésén, azonban tényét rögzíteni kell a testületi ülés jegyzőkönyvében.

16. A bizottsági szerkezet kialakítása, bizottsági tagok és tanácsnokok megválasztása

16.1. Amennyiben a képviselő-testület a korábbi bizottsági struktúrának megfelelő bizottságokat kíván létrehozni, úgy a hatályos SZMSZ alapján megteheti, megválaszthatja a bizottsági tagokat és elnököket. Elterő bizottsági struktúra esetén szükséges az SZMSZ módosítása, így ebben az esetben az alakuló ülésen nem választhatók meg a bizottsági tagok.

16.2. Célszerű a lehető legrövidebb időn belül, így az alakuló ülésen megválasztani az összeférhetetlenséggel, a vagyonynyilatkozatok kezelésével és ellenőrzésével foglalkozó bizottságot vagy bizottságokat, mivel a képviselők és a polgármester a megbízólevél átvételét követő 30 napon belül köteles vagyonynyilatkozatot tenni (Ökjt. 10/A. § (1) bekezdés),

valamint 30 napon belül a fennálló összeférhetetlenséget megszüntetni (Öktjtv. 8. § (2) bekezdés). A bizottság vagy bizottságok lehetnek állandó bizottságok is, az SZMSZ-ben szabályozottak szerint. (Ökjtv. 9. § (2) bekezdés, 10/A.§ (3) bekezdés)

16.3. A bizottsági tagok, tanácsnokok megválasztásakor az érintett nyilatkozatától függően zárt ülés tartható. (Ötv. 12. § (4) bekezdés a) pontja)

16.4. A bizottsági tagok, tanácsnokok megválasztásához minősített többségű döntés kell.

(Ötv. 10. § (1) bekezdés b) pontja, Ötv. 15. § (1) bekezdése)

17. A bizottság nem képviselő tagja eskü(fogadalom)tétele - KÖTELEZŐ

17.1. A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagja a megválasztását követően a képviselő-testület előtt - a polgármesterre irányadó szöveggel - esküt vagy fogadalmat tesz, és erről okmányt ír alá. (Ökjtv. 11. § (1) bekezdés)

17.2. Az eskü szövegére és az eskü kivételére a képviselőknél írtak irányadók.

17.3. Az esküokmányt a bizottság nem képviselő tagjának alá kell írnia.

18. Képviselői tiszteletdíjak, természetbeni juttatások

18.1. A tiszteletdíjak mértékét rendeletben lehet megállapítani, a törvényi keretek között.

(Ötv. 20. § (2) bekezdés, Pttv. 15. §)

18.2. A képviselői alapidíj maximális mértékét a köztisztviselői illetményalap és a település lakosságszámához illetve az önkormányzat típusához rendelt szorzója adja. (Pttv. 15. § (1) bekezdés)

18.3. Bizottsági tag tiszteletdíja az alapidíjon felül - több bizottsági tagság esetén is - legfeljebb az alapidíj 45%-ával növelhető.

18.4. Bizottság nem képviselő tagja az alapidíj 45%-át meg nem haladó tiszteletdíjban részesíthető.

18.5. Bizottsági elnök, tanácsnok tiszteletdíja az alapidíjon felül - több tisztség, bizottsági tagság esetén is - legfeljebb az alapidíj 90%-ával növelhető.

18.6. A képviselő-testület a képviselőt és a bizottság nem képviselő-testületi tagját a következő természetbeni juttatásban részesítheti:

- az önkormányzat közigazgatási területén a tömegközlekedési eszközök igénybevételére jogosító utazási bérlet,

- önkormányzati intézmény által nyújtott szolgáltatás kedvezményes vagy térítésmentes igénybevétele, a közüzemi szolgáltatások kivételével,

- a képviselői tevékenységet segítő közlöny, kiadvány, szakfolyóirat előfizetése.

19. Megyei közgyűlés alakuló ülése

19.1. A megyei közgyűlés alakuló ülését a választást követő tizenöt napon belül a még hivatalban lévő közgyűlési elnök hívja össze.

19.2. A közgyűlés alakuló ülésének speciális feladata a közgyűlés elnökének megválasztása titkos szavazással. (Ötv. 73. §)

19.3. Korábban vitára adott okot a jelölés, miután törvény ezt nem szabályozza. Ahol az SzMSz-ben rendezték a kérdést, értelemszerűen, mint hatályos jogszabályt, ezt kell alkalmazni. Amennyiben a kérdést nem szabályozták, a jelölés és a választás a következőképpen is megtartható:

Előzetes egyeztetés alapján a közgyűlés határozattal dönt arról, hogy a jelenlévő közgyűlési tagok hány %-ának támogatás javaslatát kell elnyerni a jelöltséghez.

Az elnök személyére a képviselők tehetnek javaslatot.

A jelöléshez minden esetben szükséges az érintett elfogadó nyilatkozata.

A közgyűlés titkos szavazással, minősített többséggel választ. Az Ötv. 12. §. (4) bekezdés a) pontja szerint, ha az érintett a nyilvános tárgyalásba nem egyezik bele, zárt ülést kell tartani.

Amennyiben a személyes érintettség miatt az érintett nem vesz részt a szavazásban, többes jelölés esetén a jelöltek neve külön-külön szavazólapon szerepeljen.

III. Egyéb kérdések

1. Összeférhetetlenség

1.1. Nem az alakuló ülés feladata az összeférhetetlenségi kérdések rendezése, de már az alakuló ülésen célszerű lehet e kérdés vizsgálata a 30 napos törvényi határidőre tekintettel.

1.2. A képviselők tájékoztatása az irányadó jogszabályokról írásbeli vagy szóbeli ismertetésével megtörténhet az alakuló ülésen.

1.3. Az összeférhetetlenségre vonatkozó rendelkezésekről külön módszertani ajánlás készül.

2. Vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettségre történő felhívás

2.1. A rövid határidőre tekintettel célszerű az alakuló ülésen polgármester és képviselők figyelmét felhívni a vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettségre és részükre a szükséges formanyomtatványokat átadni.

2.2. Az önkormányzati képviselő a megbízólevelének átvételétől, majd ezt követően minden év január 1-jétől számított 30 napon belül az Ökjt. melléklete szerinti vagyonynyilatkozatot köteles tenni. A képviselő saját vagyonynyilatkozatához csatolni köteles a vele közös háztartásban élő házas- vagy élettársának, valamint gyermekének a melléklet szerinti vagyonynyilatkozatát. (Ökjt. 10/A. § (1) bekezdés, Melléklet)

2.3. A polgármester is vagyonynyilatkozatot tenni a helyi önkormányzati képviselők vagyonynyilatkozatára vonatkozó szabályok szerint. (Ötv. 33/B. §)

3. Az önkormányzat gazdasági programja előkészítése

3.1. Az önkormányzat meghatározza gazdasági programját. Az Ötv. 2005. évi XCII. tv-el módosított és kiegészített 91. § (7) bekezdése szerint a gazdasági programot az alakuló ülést követő 6 hónapon belül kell elfogadni, illetve felülvizsgálni. Célszerű, ha már az alakuló ülésen meghatározzák az ezzel kapcsolatos feladatokat.

4. Feladat átadásának előkészítése a megyei önkormányzat részére

4.1. Az Ötv. 115. § (5) bekezdése alapján lehetősége van az új képviselő-testületnek, hogy a megválasztását követő 6 hónapon belül döntést hozzon az Ötv. 70. § (1) bekezdésében foglalt feladatok megyei önkormányzat részére való átadásáról. Törvény vagy megállapodás eltérő rendelkezése hiányában a feladat átadásának időpontja a települési önkormányzat döntését követő év január 1. napja. Az eddigi tapasztalatok alapján előkészített, egyeztetett döntéseket indokolt hozni az ügyben. Köznevelési feladat esetén csak szorgalmi időn kívüli időponttal történhet az átadás, egyéb feladatok esetén sem lehet az év utolsó napjaiban meghozott döntéssel kész helyzet elé állítani a megyét.

5. Szervezeti és Működési Szabályzat felülvizsgálatának előkészítése

5.1. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény módosításáról szóló 1994. évi LXIII. törvény 62. § (5) bekezdése kimondja, hogy a képviselő-testületek az alakuló ülésüket követő fél éven belül felülvizsgálják, megalkotják a szervezeti és működési szabályzatukat. Indokolt, hogy e feladat megkezdésére a testület már az alakuló ülésen megbízást adjon. Az alakuló ülésen történt SZMSZ módosítás nem helyettesíti az átfogó felülvizsgálatot.

5.2. Az SZMSZ megalkotásához külön módszertani ajánlás készül.

6. Volt főállású polgármester háromhavi juttatása

6.1. Az újonnan megválasztott képviselő-testület a volt foglalkoztatási jogviszonyban álló polgármesternek a végkielégítésen felül további háromhavi juttatást adhat, kivéve, ha a volt polgármester országgyűlési képviselő, alpolgármesteri foglalkoztatási vagy más önkormányzatnál polgármesteri jogviszonyt létesít. A volt társadalmi megbízatású polgármestert nem illeti meg a további háromhavi juttatás. (Pttv. 2. § (5) bekezdés)

6.2. A juttatás feltétele, hogy a polgármesteri munkakör átadása megtörténjen a választást követő nyolc munkanapon belül. (Pttv. 13. § (5) bekezdés)

6.3. A nyolc munkanapon túli átadás esetén a polgármester a kifizetést akkor engedélyezi, ha a mulasztásnak alapos oka volt, s a munkaköri átadás megtörtént. Vita esetén az érintett a munkaügyi bírósághoz fordulhat. (Pttv. 13. § (5) bekezdés)

6.4. A munkakör-átadási jegyzőkönyvet az előző és az új polgármester, a jegyző, valamint a közigazgatási hivatal vezetője írja alá, a jegyzőkönyv tartalmát a 26/2000. (IX. 27.) BM rendelet határozza meg

Rövidítések

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (Alkotmány)
- a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.)
- a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (Ve.)

- a helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény (Ökjtvt.)

- a polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény (Pttvt.)

Felhívjuk a figyelmet, hogy a módszertani ajánlás kizárólag a jogalkalmazók jogértelmezését segíti. Az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI. 17.) AB határozata szerint nem minősül jogi iránymutatásnak, kötelező erővel nem bír, konkrét ügyekben hivatkozási alapul nem szolgálhat.

Az ajánlás lezárásának időpontja: 2010. szeptember 1.

(Összeállította: Belügyminisztérium Önkormányzati Feladatok Főosztálya a fővárosi, megyei közigazgatási hivatalok közreműködésével)

Módszertani ajánlás az önkormányzati képviselők és a polgármesterek összeférhetetlenségi szabályainak alkalmazásához

Az összeférhetlenség jogintézményével a jogalkotó – a közelet tisztasága érdekében – kizárni kívánja a különböző okból össze nem egyeztethetőnek, nem folytathatónak ítélt tevékenységek együttes gyakorlását.

Az összeférhetlenség szabályait többféleképpen lehet csoportosítani, azonban alapvetően két nagy csoport képezhető az összeférhetlenségi esetkörök tekintetében.

Az első csoportot az érintett tisztségre (polgármesteri vagy képviselői) vonatkozó jogszabályok állapítják meg (a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.), illetve a helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény (a továbbiakban: Ökjtv.)).

A második nagy csoportba az adott tevékenység szakmai szabályait megállapító, ágazati jogszabályok által meghatározott összeférhetlenségi esetek tartoznak. Ezen esetkörök tekintetében, megállapítható, hogy az összeférhetlenség vizsgálata nem képviselő-testületi hatáskörbe tartozik, hanem az adott tisztség tekintetében a munkáltatói jogkör gyakorlójának, valamint az érintettnek a kötelezettsége.

Ez az összeállítás a tisztségek és foglalkozások esetében felmerülő összeférhetlenség eseteit tekinti át.

A tisztségen belül különbség tehető:

- települési (fővárosi kerületi), illetve megyei, fővárosi önkormányzati képviselő;
- polgármester, főpolgármester (alpolgármester, főpolgármester-helyettes, megyei közgyűlés elnök, alelnök), (a továbbiakban együtt: polgármester);

vonatkozásában fennálló összeférhetlenségi szabályok között.

A jellemző foglalkozások:

- bírák, ügyészek, igazságügyi és ügyészégi alkalmazottak;
- fegyveres szervek hivatásos állományú tagjai;
- köztisztviselők;
- közalkalmazottak;
- egyéb tisztségek, megbízatások

szerint csoportosítottuk.

Az Ötv. és a polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény módosításáról szóló 2010. évi LXVIII. törvény lehetőséget ad a képviselő-testületnek arra, hogy a nem képviselő-testület tagjai közül válasszon alpolgármestert (főpolgármester-helyettest, alelnököt). Ezen alpolgármester ugyan nem lesz a képviselő-testület (közgyűlés) tagja, de jogállására az alpolgármesterre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, így rá az alpolgármesterre megállapított összeférhetlenségi okok vonatkoznak.

A foglalkozási csoportokkal összefüggő összeférhetlenségi esetek két nagy csoportra oszthatók.

Néhány esetben az összeférhetetlenséget az ágazati törvény szünteti meg úgy, hogy a megválasztott képviselő, polgármester szolgálati viszonya megválasztásával megszűnik. Összeférhetetlenségi időszakról ebben az esetben valójában nem beszélhetünk, a két jogviszony egyidejűleg nem áll fenn.

Az esetek többségében az összeférhetetlenség feloldható, feloldandó, az érintett személy eldönti, hogy a két – jogszabály által meghatározott – összeegyeztethetetlen tevékenység (tiszttség, beosztás) közül melyiket választja.

I. A települési képviselő/polgármester jelöltekre vonatkozó szabályok

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 52. § (2) bekezdés c) pontja szerint a jelölt nyilatkozik arról, hogy nincs olyan tisztége, amely összeférhetetlen a képviselői vagy polgármesteri megbízatással, illetőleg megválasztása esetén arról lemond.

A jelöltség időtartama alatt ténylegesen nem áll fenn összeférhetetlenség, a megválasztásig annak csak veszélye állapítható meg. Bizonyos foglalkozást űzők esetében azonban egyes jogszabályok már a jelöltség elfogadásától tartalmazznak bizonyos korlátozásokat. Az alábbiakban ezeket a korlátozásokat ismertetjük.

- Ha a *bíró* önkormányzati képviselői, vagy polgármesteri választáson jelöltetni kívánja magát, köteles e szándékát - legkésőbb a jelöltkénti indulásának a választási szervnél való bejelentését követő napig - a munkáltatói jogkör gyakorlójának bejelenteni. A bejelentéstől a választás eredményének közzétételéig, illetőleg megválasztása esetén mandátuma igazolásáig a bíró szolgálati viszonya szünetel. A szünetelés időtartama szolgálati viszonyban töltött időnek minősül. (1997. évi LXVII. tv. 56/A. § (1) bekezdés)

- Ha az *ügyész, az ügyészségi titkár, fogalmazó és ügyészségi nyomozó* önkormányzati képviselői, vagy polgármesteri választáson jelöltetni kívánja magát, köteles e szándékát - a jelöltkénti indulásnak a választási szervnél való bejelentését követő napig - a munkáltatói jogkör gyakorlójának bejelenteni. A bejelentéstől a választás eredményének közzétételéig, illetőleg megválasztása esetén mandátuma igazolásáig az ügyész szolgálati viszonya szünetel. A szünetelés időtartama szolgálati viszonyban töltött időnek minősül. (1994. évi LXXX. tv. 40. § (1) bekezdés, illetve 87. § (2) bekezdés)

- A Magyar Honvédség szerződéses állományú katonái lehetnek képviselőjelöltek, a képviselőjelöltség idején szolgálati viszonyuk azonban szünetel. (2001. évi XCV. tv. 54. § (1) bekezdés)

- A polgári védelem, a vám- és pénzügyőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, az állami és hivatásos önkormányzati tűzoltóság hivatásos állományú tagjának szünetel a szolgálati viszonya, ha polgármesteri választáson jelöltként indul, ezen felül, ha a rendőrség vagy a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok állományába tartozik, annak is, akit helyi és kisebbségi önkormányzati képviselői - választáson jelöltként nyilvántartásba vettek. A szünetelés időtartama jelöltségének nyilvántartásba vételétől a választás befejezéséig, illetve megválasztása esetén a mandátuma igazolásáig tart. (1996. évi XLIII. törvény 51. § (1) bekezdés)

- A Magyar Honvédség, a Rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai szolgálati jogviszonyuk fennállása alatt és annak megszűnését vagy megszüntetését követő három évig nem indulhatnak jelöltként. (Alkotmány 40/B. § (4) bekezdés)

II. A megválasztott önkormányzati képviselőkre vonatkozó összeférhetetlenségi okok a helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény alapján

A helyi önkormányzati képviselők összeférhetetlenségét az Ökjt. 5. §-a szabályozza.

Az Ökjt. alapján az önkormányzati képviselő nem lehet:

- központi államigazgatási szerv köztisztviselője,
- a közigazgatási hivatal vezetője, köztisztviselője, továbbá annak a területi, helyi államigazgatási szervnek a köztisztviselője, amelynek feladatkörébe az adott önkormányzatot érintő ügyek tartoznak és illetékessége az önkormányzatra kiterjed,
- jegyző (főjegyző, körjegyző), aljegyző, továbbá ugyanannál az önkormányzatnál a képviselő-testület hivatalának köztisztviselője,
- a területileg illetékes területfejlesztési tanács munkaszervezetének munkavállalója,
- kuratóriumi tagság kivételével a képviselő-testület által létrehozott közalapítvány kezelő szervének tisztségviselője,
- a képviselő-testület által alapított önkormányzati vállalat vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgatóhelyettese, igazgatótanácsának, vezető testületének tagja,
- az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság vezető tisztségviselője, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének, valamint a társasággal munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló más jogviszonyban álló vezetője (vezérigazgatója),
- az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság által alapított gazdasági társaság vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgatóhelyettese, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének tagja,
- helyi és körzeti műsorszolgáltató, lapkiadó, lapterjesztő vezetője, vezető testületének tagja, ügyvezetője, ezek vezető állású alkalmazottja.

A fentebb felsorolt összeférhetlenségi okok többsége egyértelmű, külön magyarázatot nem igényel. A felsorolás elemei közül ezért azokhoz fűzünk bővebb magyarázatot, amelyek értelmezése, gyakorlati alkalmazása problémát okozott, okozhat.

1) Az Ökjt. 5. § a) pontja szerint nem lehet önkormányzati képviselő a központi államigazgatási szerv köztisztviselője.

Az említett jogszabályhely tekintetében a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (2)-(5) bekezdései alapján központi államigazgatási szervnek minősülnek:

Központi államigazgatási szerv

- a Kormány,
- a kormánybizottságok,
- a Miniszterelnökség,
- a minisztériumok,

- az autonóm államigazgatási szervek, (a Közbeszerzések Tanácsa, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, a Gazdasági Versenyhivatal, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete)
- a kormányhivatalok, (a Központi Statisztikai Hivatal, a Magyar Energia Hivatal, az Országos Atomenergia Hivatal, a Magyar Szabadalmi Hivatal)
- a központi hivatalok,
- a rendvédelmi szervek országos parancsnokságai (a rendőrség, a polgári védelem, a vám- és pénzügyőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, az állami és hivatásos önkormányzati tűzoltóság, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok).

A fentebb felsorolt szervezeteknél dolgozó köztisztviselők, illetve a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: 2010. évi LVIII. tv.) értelmében a kormánytisztviselők, tehát az országban sehol nem tölthetnek be önkormányzati képviselői tisztséget.

2) Az Ökjt. 5. § b) pontja szerint az önkormányzati képviselő nem lehet a fővárosi, megyei közigazgatási hivatal vezetője, köztisztviselője; annak a területi, helyi államigazgatási szervnek a köztisztviselője, amelynek feladatkörébe az adott önkormányzatot érintő ügyek tartoznak, és illetékessége az önkormányzatra kiterjed.

A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 21. § (1) bekezdése szerint a köztisztviselő nem lehet - törvényben meghatározott egyéb megbízásokon túl - helyi önkormányzati, kisebbségi önkormányzati képviselő annál az önkormányzatnál, amely az őt alkalmazó közigazgatási szerv illetékességi területén működik.

A Ktv. 21. § alapján tehát az is elég az összeférhetetlenséghez, ha a területi, helyi államigazgatási szerv illetékességi területe kiterjed az önkormányzatra, ezért összeférhetetlen az a köztisztviselő is, aki az önkormányzatra kiterjedő illetékességi területen működő, de önkormányzatot érintő ügyekkel nem foglalkozó államigazgatási szervnél dolgozik, például a KSH területi szervének köztisztviselője.

Felmerül a kérdés, hogy lehet-e képviselő az önkormányzatra nem kiterjedő illetékességi területtel működő államigazgatási szerv köztisztviselője. Szakmai véleményünk szerint tiltó rendelkezés hiányában mindkét tisztséget betöltheti a köztisztviselő, így például egy regionális államigazgatási szerv köztisztviselője nem lehet önkormányzati képviselő az adott régióban, de lehet egy másik régióban. A közigazgatási hivatal vezetőjére és köztisztviselőjére azonban eltérő szabályok vonatkoznak, ők a közigazgatási hivatal illetékességi területén kívül sem tölthetnek be önkormányzati képviselői tisztséget.

A gyakorlatban előforduló jogértelmezési problémák miatt külön ki kell térni a falugazdász és a hatósági állatorvosi megbízatás összeférhetetlenségére. A falugazdászok a megyei (fővárosi) földművelésügyi hivatal állományába tartozó köztisztviselők, így annak illetékességi területén foglalkozásuk összeférhetetlen a polgármesteri tisztséggel. A hatósági állatorvos esetében pedig az illetékességi terület gondos vizsgálatával lehet megállapítani, hogy összeférhetetlen-e adott önkormányzatnál betöltött önkormányzati képviselői tisztséggel. Amennyiben a magán-állatorvos állatorvosi hatósági feladatokat is ellát, azt a mezőgazdasági szakigazgatási szervvel (MGSZH) kötött megállapodás alapján látja el, tehát az illetékességi területet és az állatorvosként végezhető feladatokat ez a megállapodás határozza meg. Konkrét esetben e megállapodás vizsgálata szükséges annak megítélésére, hogy az állatorvosi tevékenység összeférhetetlen-e az önkormányzati képviselői megbízatással.

Sajátos esetet jelentenek a városi gyámhivatal ügyintézői. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése kimondja: *”A Kormány városi gyámhivatalként a mellékletben kijelölt települési önkormányzat polgármesteri hivatalának önálló feladat- és hatáskörrel rendelkező gyermekvédelmi és gyámügyi ügyintézőjét jelöli ki.”* Az összeférhetetlenség szempontjából az ügyintézőt helyi államigazgatási szervnek kell tekinteni, és nem lehet olyan településen képviselő, amelyre a gyámhivatal illetékessége kiterjed.

3) Az Ökjt. 5. § c) pontja szerint az önkormányzati képviselő nem lehet jegyző (főjegyző, körjegyző), aljegyző, és a képviselő-testület hivatalának köztisztviselője.

A jogalkotó akarata arra irányult a fenti összeférhetetlenségi szabály megalkotása során, hogy az államhatalmi ágak elválasztása következetesen történjen meg. Ennek érdekében az Ökjt. hivatkozott rendelkezése alapján a jegyző, főjegyző körjegyző, aljegyző sehol nem tölthet be önkormányzati képviselői tisztséget.

Más a helyzet a képviselő-testület hivatalának köztisztviselője esetében. Ebben a körben már nem kívánta a jogalkotó teljesen kizárni a köztisztviselői és az önkormányzati képviselői tisztség egyidejű betöltését, az összeférhetetlenség abban az esetben áll fenn, ha a köztisztviselőt alkalmazó szerv működési területén kívánja a köztisztviselő az önkormányzati képviselői tisztséget ellátni.

A Ktv. 1. §-a szerint a képviselő-testület hivatala alatt a helyi önkormányzat képviselő-testületének hivatalát, hatósági igazgatási társulását, közterület felügyeletet, és a körjegyzőséget is érteni kell. Polgármesteri hivatal esetében a hivatal köztisztviselője csak az adott önkormányzatnál nem lehet önkormányzati képviselő. Körjegyzőség esetében értelemszerűen a körjegyzőséget alkotó önkormányzatok egyikénél sem lehet a körjegyzőség köztisztviselője önkormányzati képviselő. Hatósági igazgatási társulás keretében alkalmazott köztisztviselő a megállapodást kötő önkormányzatok egyikénél sem lehet önkormányzati képviselő. Egyéb településeken a köztisztviselő lehet önkormányzati képviselő.

4) Az Ökjt. 5. § d) pontja szerint összeférhetetlen az önkormányzati képviselői megbízással a területileg illetékes területfejlesztési tanács hivatali szervezetének munkavállalója.

A többcélú kistérségi társulások a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (a továbbiakban: Ttv.) 10/G. § (1) bekezdése alapján vállalhatják a kistérségi területfejlesztési tanács feladatainak ellátását. Felmerül a kérdés, hogy ebben az esetben összeférhetetlen-e a területfejlesztési tanács feladatait ellátó többcélú társulás munkaszervezetének munkavállalója.

A Ttv. fent hivatkozott rendelkezése értelmében azokban a kistérségekben, ahol a kistérség valamennyi települési önkormányzatának részvételével külön jogszabályban meghatározott többcélú kistérségi társulás működik, a kistérségi fejlesztési tanács feladatait a többcélú kistérségi társulás láthatja el az e törvényben meghatározott feladat- és hatáskör, továbbá eljárási szabályok értelemszerű alkalmazásával. Ha a többcélú kistérségi társulás ellátja a kistérségi területfejlesztési tanács feladatait, akkor a munkaszervezetének munkavállalója – bírósági döntéssel is megerősítetten – összeférhetetlen a képviselői tisztséggel. Az összeférhetetlenség fennállása szempontjából közömbös, hogy a munkaszervezetben való foglalkoztatás milyen jogviszonyban történik.

A Fejér Megyei Bíróság végzésében kimondta, hogy az Ökjt. értelmezése szempontjából megbízási szerződéssel való foglalkoztatás is munkavállalásnak minősül, függetlenül attól, hogy a felek között akár ténylegesen, akár csak a megállapodás megnevezése alapján nem a Munka törvénykönyve szerinti munkajogi jogviszony jött létre.

5) Az Ökjt. 5. § f) pontja értelmében a kuratóriumi tagság kivételével a képviselő-testület által létrehozott közalapítvány kezelő szervének tisztségviselője sem lehet önkormányzati képviselő.

Az alapítvány kezelő szervezete a kuratórium. Nem eredményez tehát összeférhetetlenséget, ha a képviselő a kuratórium tagja, de az alapító nem jelöli ki, illetve a kuratórium nem választja meg tisztségviselőnek. A 2006. évi LXV. törvény 1. §-a 2006. augusztus 24-i hatállyal hatályon kívül helyezte a Ptk. közalapítványra vonatkozó rendelkezéseit. Ez azt jelenti, hogy a törvény hatályba lépését követően az arra jogosultak közalapítványt nem alapíthatnak, ahhoz nem csatlakozhatnak, és annak alapítói joga gyakorlására nem jelölhetők ki. Mindamелlett a törvény hatályba lépése előtt nyilvántartásba vett közalapítvány tovább működhet a Ptk. alapítványra vonatkozó rendelkezései szerint, a törvényben meghatározott eltérésekkel. Ebből következik, hogy az összeférhetetlenség továbbra is fennáll a még létező közalapítványok esetében, ha a kezelő szerv tisztségviselőjét, a kuratórium elnökét, titkárát önkormányzati képviselővé megválasztják.

6) Az Ökjt. 5. § g) pontja alapján az önkormányzati képviselő nem lehet a képviselő-testület által alapított önkormányzati vállalat vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgató-helyettese, igazgatótanácsának, vezető testületének tagja.

Az önkormányzati vállalat alapításának jogi környezete ma már nem szabályozott. Az Ötv. 9. § (4) bekezdése alapján: "A képviselő-testület a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások céljából önkormányzati intézményt, vállalatot, más szervezetet (a továbbiakban együtt: intézmény) alapíthat, kinevezi a vezetőiket. 1993. december 31. napját követően vállalat már nem létesíthető, gazdasági vállalkozás céljára a képviselő-testület gazdasági társaságot alapíthat, vagy szövetkezet alapítását kezdeményezheti." Az állam vállalkozói vagyonára vonatkozó törvényekkel összefüggő jogszabályok módosításáról szóló 1992. évi LV. törvény 10. § (5) bekezdése ugyanakkor előírta, hogy az önkormányzat 1996. december 31-ig köteles gazdasági társasággá átalakítani vállalatát. Az így alakult gazdasági társaságok vezető tisztségviselőire a 7. és 8. pontokban foglaltakat kell alkalmazni.

7) Az Ökjt. 5. § h) pontja alapján nem lehet önkormányzati képviselő az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság vezető tisztségviselője, igazgató tanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének, valamint a társasággal munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló más jogviszonyban álló vezetője (vezérigazgatója).

Az összeférhetetlenség fenti esetét a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) rendelkezéseire tekintettel kell vizsgálni. Az Gt. 21. § (1) bekezdése alapján a gazdasági társaság ügyvezetését - a gazdasági társaságok egyes formáira vonatkozó rendelkezések szerint - a társaság vezető tisztségviselői vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület látja el. (A hatályon kívül helyezett korábbi törvénytől eltérően a hivatkozott paragrafus meghatározza, hogy a törvény alkalmazásában mi minősül ügyvezetésnek: a társaság irányításával összefüggésben szükséges mindazon döntések meghozatala, amelyek törvény vagy a társasági szerződés alapján nem tartoznak a társaság legfőbb szervének vagy más társasági szervnek a hatáskörébe.)

Az Gt. tételesen felsorolja az egyes gazdasági társaságok vezető tisztségviselőit:

- a közkereseti és a betéti társaság ügyvezetését az üzletvezetésre jogosult tag vagy tagok vezető tisztségviselőként látják el;
- a korlátolt felelősségű társaság ügyvezetését egy vagy több ügyvezető látja el;
- a részvénytársaság ügyvezetését - kivéve, ha a zártkörűen működő részvénytársaság alapszabálya az igazgatóság hatáskörét egy vezető tisztségviselőre (vezérigazgatóra) ruházta - az igazgatóság, mint testület látja el. A nyilvánosan működő részvénytársaság alapszabálya úgy is rendelkezhet, hogy igazgatótanács látja el egységesen az ügyvezetési és az ellenőrzési funkciókat (egységes irányítási rendszerű részvénytársaság). (Ez esetben a részvénytársaságnál felügyelőbizottság nem működik, és az igazgatótanács tagjai minősülnek vezető tisztségviselőknek.)

Fontos megemlíteni, hogy nem minősül gazdasági társaságnak az összeférhetlenség szempontjából többek közt a szövetkezet, az egyesülés, az egyesület, a vízgazdálkodási társulat, a közhasznú társaság és a közalapítvány.

Az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság esetében összeférhetetlennek minősíti a jogalkotó a társaság vezető tisztségviselője, testülete tagjai mellett a társasággal munkaviszonyban vagy más munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló vezetőjét is.

Felhívjuk továbbá a figyelmet, hogy az önkormányzat részesedésének mértékétől független az összeférhetlenség, bármilyen kis mértékű tulajdonlás esetében fennáll.

8) Az Ökjt. 5. § i) pontja alapján az önkormányzati képviselő nem lehet az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság által alapított gazdasági társaság vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgató-helyettese, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének tagja

Ez az összeférhetlenségi ok tartalmilag megegyezik a 7) pontban kifejtettekkel. A különbség abban áll, hogy az önkormányzat által alapított gazdasági társaság esetében összeférhetetlennek minősíti a jogalkotó a társaság vezetői tisztségviselői, vezető testületei tagjai mellett a társasággal munkaviszonyban, vagy más munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló vezetőjét is, míg az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság által alapított gazdasági társaság esetében csak a társaság vezető tisztségviselőit, illetve vezető testületei tagjait. Így tehát például a cégvezetői tevékenység összeférhetetlen a képviselői, polgármesteri megbízatással az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaságban, míg az összeférhetlenség nem áll fenn az önkormányzat tulajdonosi részvételével működő gazdasági társaság által létesített gazdasági társaság (másodlagos alapítás) cégvezetője esetében. Egyéb tekintetben a 7) ponthoz fűzött magyarázatra utalunk.

9) Az Ökjt. 5. § j) pontja szerint az önkormányzati képviselő nem lehet helyi és körzeti műsorszolgáltató, lapkiadó, lapterjesztő vezetője, vezető testületének tagja, ügyvezetője, ezek vezető állású alkalmazottja.

A rádiózásról és a televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (továbbiakban: Rttv.) határozza meg a helyi és körzeti műsorszolgáltató fogalmát. Az Rttv. 2. § 31. pontja szerint műsorszolgáltató az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki (amely) műsorszámok sorozatát megszerkeszti, dönt arról,

hogy a műsorban mely műsorszámok szerepeljenek, és a műsort a nyilvánosság felé továbbítja, vagy más vállalkozással továbbítja.

Az Rttv. 2. § 10. pontja alapján helyi műsorszolgáltatásnak minősül az a műsorszolgáltatás, amelynek vételkörzetében éves átlagban legfeljebb százezer lakos vagy egy városon belül legfeljebb ötszázezer lakos él.

Az Rttv. 2. § 15. pontja alapján körzeti műsorszolgáltatás az a műsorszolgáltatás, amelynek vételközrete meghaladja a helyi műsorszolgáltatás vételkörzetét, de vételkörzetében az ország lakosságának kevesebb mint a fele él.

Az Rttv. 87. §-a szerint „nem lehet jogosult a legalább húsz százalékban az önkormányzat területére eső vételkörzetű műsorszolgáltatásra az a gazdasági társaság, amelynek igazgatóságában, ügyvezetői közt vagy felügyelő bizottságában, illetve az az alapítvány, amelynek kuratóriumában a helyi képviselő-testület tagja, alkalmazottja, a polgármester, főpolgármester vagy ezeknek a Ptk. 685. § b) pontja szerinti közeli hozzátartozója vesz részt.”

Azt, hogy ki minősül a műsorszolgáltató szervezet vezetőjének, vezető testülete tagjának, ügyvezetőjének, vezető állású alkalmazottjának, a műsorszolgáltató belső dokumentumai (alapító okirata, társasági szerződése, stb.) határozza meg, az összeférhetetlenség csak ezek ismeretében vizsgálható.

Annak eldöntésére, hogy az önkormányzati képviselő lehet-e a helyi önkormányzat által kiadott lap szerkesztője, szerkesztőbizottságának elnöke, a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény (a továbbiakban: Stv.) és a végrehajtásáról szóló 12/1986 (IV. 22.) MT rendelet (a továbbiakban: Vhr.) rendelkezései adnak eligazítást.

Mind az Stv, mind a Vhr. külön rendelkeznek az időszaki lap alapítójáról, kiadójáról, a szerkesztő személyéről, illetve feladatairól. Ennek alapján megállapítható, hogy külön szervezet, illetve személyek végzik a lap szerkesztését, illetve az időszaki lap kiadásával kapcsolatos egyéb tevékenységet. Az Ötv. 33/A. § (1) bekezdés s) pontja alapján a helyi időszaki lapnál végzett szerkesztői tevékenység önmagában nem összeférhetetlen. Amennyiben azonban a szerkesztőség csak egyetlen tagból (felelős szerkesztő) áll, úgy a tisztség összeférhetetlen. Ennek indoka az, hogy a sajtótörvény szerint a szerkesztőség minden esetben vezetővel működik, így egy személy esetén a szerkesztőt kell a szerkesztőség vezetőjének tekinteni.

Az Stv. 7.§-a külön rendelkezik a lap alapítójáról, valamint a 18.§-a felelős személyekről. Az Stv. 7.§ (1) bekezdése alapján időszaki lapot természetes személy, jogi személy, valamint ezek jogi személyiséggel nem rendelkező társasága alapíthat. E rendelkezés alapján az önkormányzat képviselő-testülete dönthet időszaki lap alapításáról. Az Stv. 8.§ (1) bekezdése szerint az időszaki lap kiadója a lap alapítója, továbbá a lapkiadói tevékenységre jogosult szervezet lehet. Abban az esetben, ha az önkormányzat egyben a lap kiadója is, az összeférhetetlenség fennáll, hiszen az önkormányzati képviselő nem lehet a lapkiadó vezetője. Egyéb összeférhetetlenségre okot adó körülményt pedig a lap kiadására vonatkozó rendelkezések, a lapkiadó szervezetére, működésére vonatkozó rendelkezések ismeretében lehet meghatározni. Az esetleges összeférhetetlenség feloldására jó megoldás lehet, ha az önkormányzat a helyi lap kiadásával lapkiadó tevékenységet végző szervezetet bíz meg.

III. Valamennyi polgármesterre vonatkozó összeférhetetlenségi okok a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény alapján

Függetlenül a polgármesteri megbízatás jellegétől (foglalkoztatási jogviszonyban vagy társadalmi megbízatásban tölti be tisztségét), az Ötv. 33/A. § (1) bekezdése hatálya alá tartozó esetek minden polgármesterre kiterjednek.

A rendelkezések alapján az összeférhetetlenségi okok két nagy csoportba sorolhatók:

- az államhatalom megosztása elvéből következő okok, amelyek azt hivatottak megakadályozni, hogy egy személyben találkozzanak a szervezetenként elválasztott hatalmi ágak,
- gazdasági jellegű összeférhetlenségi okok, amelyek azt kívánják elkerülni, hogy a közfunkció betöltése során a saját gazdasági érdekeit érvényesíthesse a polgármester.

A két fő csoport mellett néhány egyéb körülmény is eredményezhet összeférhetetlenséget.

Az összeférhetetlenség feloldható jogi kategória annyiban, hogy az érintett személy eldöntheti, hogy a jogszabály által meghatározott összeférhetetlen tevékenységek (tisztség, beosztás) közül melyiket választja. Erre a választásra a törvény 30 napot biztosít az érintett számára.

Az államhatalmi ágak elválasztásának elvéből következő összeférhetlenségi okok

Ezek az esetek – függetlenül attól, hogy foglalkoztatási jogviszonyban, vagy társadalmi megbízatásban töltik be tisztségüket - minden polgármesterre és az Ötv. 103. § (2) bekezdése szerint minden alpolgármesterre, a megyei közgyűlés elnökére, alelnökeire, továbbá a főpolgármesterre, főpolgármester-helyettesekre egyaránt kiterjednek (a továbbiakban együtt: polgármester).

A polgármester nem lehet:

- köztársasági elnök (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontja),
- az Alkotmánybíróság tagja (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontja),
- országgyűlési biztos (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés a) pontja),
- az Állami Számvevőszék elnöke, elnök-helyettese és számvevője (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés b) pontja),
- a Kormány tagja (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés c) pontja),
- államtitkár (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés c) pontja),
- közigazgatási államtitkár, helyettes államtitkár (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés c) pontja),
- központi államigazgatási szerv köztisztviselője (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés c) pontja),
- bíró (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés e) pontja),
- ügyész (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés e) pontja),
- közjegyző (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés e) pontja),
- bírósági végrehajtó (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés e) pontja),

- a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagja (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés f) pontja),
- más önkormányzatnál polgármester, alpolgármester azzal a kivétellel, hogy a fővárosi kerületi polgármester lehet a fővárosi közgyűlés tagja (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés g) pontja),
- más települési önkormányzat képviselő-testületének tagja (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés h) pontja),
- a közigazgatási hivatal vezetője, köztisztviselője (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés i) pontja),
- annak a területi, helyi államigazgatási szervnek a köztisztviselője, amelynek feladatkörébe az adott önkormányzatot érintő ügyek tartoznak, és illetékessége az önkormányzatra kiterjed (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés i) pontja),
- jegyző, főjegyző, körjegyző, aljegyző (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés j) pontja),
- a képviselő-testület hivatalának köztisztviselője (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés j) pontja),
- a területileg illetékes területfejlesztési tanács hivatali szervezetének munkavállalója. (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés k) pontja)

A fentebb felsorolt összeférhetlenségi okok többsége egyértelmű, külön magyarázatot nem igényel. A felsorolás elemei közül ezért azokhoz fűzünk bővebb magyarázatot, amelyek értelmezése, gyakorlati alkalmazása problémát okozott, okozhat.

1) Ötv. 33/A. § (1) bekezdés c) pontja szerint nem lehet polgármester a központi államigazgatási szerv köztisztviselője.

Ez az összeférhetlenségi ok megegyezik az önkormányzati képviselőkre vonatkozó rendelkezéssel. Kifejtésére lásd a II/1) pontban írtakat.

2) Ötv. 33/A. § (1) bekezdés e) pontja alapján nem lehet polgármester a bírósági végrehajtó.

A fentiekhez annyit kell hozzáfűzni, hogy bírósági végrehajtón 1994. évi LIII. törvény 225. § (1) bekezdése alapján az önálló bírósági végrehajtót és a fővárosi, a megyei bírósági végrehajtót kell érteni.

3) Ötv. 33/A. § (1) bekezdésének f) pontja szerint polgármester nem lehet a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagja.

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 1.§ (1) bekezdése alapján rendvédelmi szervek a rendőrség, a polgári védelem, a vám- és pénzügyőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, az állami és hivatásos önkormányzati tűzoltóság, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok. Az említett szervek hivatásos állományú tagja az országban sehol nem tölthet be polgármesteri tisztséget.

4) Ötv. 33/A. § (1) bekezdés i) pontja szerint a polgármester nem lehet a fővárosi, megyei közigazgatási hivatal vezetője, köztisztviselője; annak a területi, helyi államigazgatási szervnek a köztisztviselője, amelynek feladatkörébe az adott önkormányzatot érintő ügyek tartoznak, és illetékessége az önkormányzatra kiterjed.

Ez az összeférhetlenségi ok megegyezik az önkormányzati képviselőkre vonatkozó rendelkezéssel. Kifejtésére lásd a II/2) pontban írtakat.

5) Ötv. 33/A. § (1) bekezdés j) pontja szerint a polgármester nem lehet jegyző (főjegyző, körjegyző), aljegyző, és a képviselő-testület hivatalának köztisztviselője.

Ez az összeférhetetlenségi ok megegyezik az önkormányzati képviselőkre vonatkozó rendelkezéssel. Kifejtésére lásd a II/3) pontban írtakat.

6) Ötv. 33/A. § (1) bekezdésének k) pontja szerint összeférhetetlen a polgármesteri tisztséggel a területileg illetékes területfejlesztési tanács hivatali szervezetének munkavállalója.

Ez az összeférhetetlenségi ok megegyezik az önkormányzati képviselőkre vonatkozó rendelkezéssel. Kifejtésére lásd a II/4) pontban írtakat.

Az önkormányzati döntések gazdasági befolyástól mentességét szolgáló összeférhetlenségi okok

A polgármester nem lehet:

- a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási és Felügyelő Bizottságának elnöke és tagja, vezető alkalmazottja és munkavállalója, (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés d) pontja)

- aki, illetve akinek a személyes közreműködésével működő gazdasági társaság önkormányzati feladatot a képviselő-testülettel vagy a képviselő-testület szervével kötött vállalkozási, megbízási szerződés vagy munkaszerződés alapján lát el, (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés m) pontja)

- a képviselő-testület által alapított önkormányzati vállalat vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgatóhelyettese, igazgatótanácsának, vezető testületének tagja, (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés o) pontja)

- az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság vezető tisztségviselője, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének, valamint a társasággal munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló más jogviszonyban álló vezetője (vezérigazgatója), (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés p) pontja)

- az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság által alapított gazdasági társaság vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgatóhelyettese, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének tagja. (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés r) pontja)

7) Az Ötv. 33/A. § (1) bekezdés d) pontja szerint nem lehet polgármester a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási és Felügyelő Bizottságának elnöke és tagja, vezető alkalmazottja és munkavállalója.

Az Ötv. 33/A. § (1) bekezdés d) pontja alkalmazásában a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási és Felügyelő Bizottság felsorolt tisztségviselői és valamennyi munkavállalója esetében fennáll az összeférhetetlenség, tehát az érintettek az országban sehol nem tölthetnek be polgármesteri tisztséget.

8) Az Ötv. 33/A. § (1) bekezdésének m) pontja szerint nem lehet polgármester az, aki, illetve akinek a személyes közreműködésével működő gazdasági társaság önkormányzati

feladatot a képviselő-testülettel vagy a képviselő-testület szervével kötött vállalkozási, megbízási szerződés vagy munkaszerződés alapján lát el.

A képviselő-testület szerveire nézve az Ötv. 9. § (2) bekezdése ad iránymutatást, ennek értelmében a képviselő-testület szervei a polgármester, a képviselő-testület bizottságai, a részönkormányzat testülete, a képviselő-testület hivatala. (A polgármesteri hivattal, illetve köljegyzősséggel kötött vállalkozási, megbízási, és munkaszerződés tehát összeférhetetlenség helyzetet keletkeztet.)

Az önkormányzati feladat alatt mind a kötelező, mind az önként vállalt feladat értendő.

A Gt. a személyes közreműködéssel kapcsolatban a közkereseti és betéti társaságra nézve az alábbi rendelkezéseket (91. §) tartalmazza: „A társaság bármely tagja a társasági szerződés rendelkezése vagy a többi taggal való külön megállapodás alapján személyesen közreműködhet a társaság tevékenységében. (Nem minősül személyes közreműködésnek az üzletvezetés és a képviselő ellátása, valamint a munkaviszonyban, illetve polgári jogi szerződés alapján történő munkavégzés.) A tagot személyes közreműködéséért - a társasági szerződés rendelkezése vagy a többi taggal való külön megállapodás alapján - díjazás illetheti meg.” A régi Gt.-vel szemben tehát személyes közreműködéssel kapcsolatos kérdéseket nemcsak a társasági szerződésben, hanem külön megállapodásban is rendezni lehet.

A vállalkozási, megbízási szerződés mibenlétére a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) szabályai az irányadóak, a munkaszerződésre pedig a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvényt kell alkalmazni.

A korábbi választások alkalmával leginkább a háziiorvosi feladatokat ellátók összeférhetetlenségének megítélése okozta a legtöbb problémát. Mivel a polgármesterre vonatkozóan e téren nem változtak az összeférhetetlenségi rendelkezések, külön érdemes foglalkozni a háziiorvosi tevékenység összeférhetetlenségi kérdéseivel.

- Az önkormányzat egészségügyi ellátási feladataiban közalkalmazotti jogviszony keretében közreműködő személy lehet társadalmi megbízatású polgármester. Nem lehet főállású polgármester, mivel a főállású polgármester – az erre az esetre nem vonatkozó kivételeket leszámítva – munkavégzésre irányuló jogviszonyt nem létesíthet. (Ötv. 33/A.§ (2) a) pontja) Társadalmi megbízatású polgármester sem lehet azonban, ha közalkalmazotti kinevezését a képviselő-testülettől kapta.

- Ha az egészségügyi szolgáltatást az orvos a képviselő-testülettel, vagy annak szervével kötött szerződés alapján látja el (vállalkozó háziiorvos), nem lehet polgármester.

Az orvosi érdekképviselői szervek véleménye szerint az alapellátásban dolgozó orvosok vállalkozó vagy gazdasági társaságokban működő háziiorvosoknak az önkormányzat képviselő-testületével kötött szerződése nem minősül sem vállalkozási, sem megbízási, sem munkaszerződésnek. Ezért a törvény hivatkozott rendelkezéseiben megfogalmazott összeférhetetlenségi szabályok esetükben nem alkalmazhatók, mert a legtöbb esetben szerződésük feladat-ellátási, illetve feladat-átvállalási szerződés. A nem közalkalmazottként foglalkoztatott háziiorvosok és az önkormányzat között létrejött szerződés sui generis szerződéstípus, amely vállalkozási és megbízási elemeket egyaránt tartalmaz. Az, hogy a jogalkotó az összeférhetetlenségi szabályt úgy fogalmazta meg, hogy „aki, illetve akinek a személyes közreműködésével működő gazdasági társaság önkormányzati feladatot a képviselő-testülettel vagy a képviselő-testület szervével kötött vállalkozási, megbízási szerződés, vagy munkaszerződés alapján lát el”, azt semmiképpen nem jelentheti, hogy csak a

tisztán vállalkozási vagy megbízási jogviszonyban állókat akarta volna kizárni. A három nagy szerződéstípus azért került vagylagosan felsorolásra, mert az a szerződés, amely a felsoroltak közül bármelyik, vagy több szerződéstípusba besorolható, kielégíti a jogszabályi feltételt. A norma célja is nyilvánvalóan az, hogy a képviselő-testületnek ne legyen olyan tagja, aki – szerződő félként – közvetlenül érdekelt a képviselő-testület döntésében, és ebből a szempontból közömbös, hogy a Polgári Törvénykönyv szerinti tiszta, vagy vegyes szerződéstípusról van szó.

- Amennyiben az orvosi ellátást gazdasági társaság (kkt, bt, kft) látja el, és az orvos a társaság vezető tisztségviselője, vagy a felügyelő bizottság tagja, szintén nem lehet polgármester. A gazdasági társaság (kkt, bt, kft.) által különböző szerződések alapján foglalkoztatott háziorvosnál a döntő momentum, hogy e szerződés alapján a gazdasági társaság működésében személyes közreműködőnek minősül-e az orvos tevékenysége. Ez csak a gazdasági társaságot létesítő okirat tanulmányozása útján ismerhető meg. Ennek függvényében dönthető el, hogy lehet-e az érintett társadalmi megbízatású polgármester. Főállású polgármester azonban semmiképpen nem lehet, mivel esetében külön összeférhetlenségi szabály lép be, a további munkavégzésre irányuló jogviszony létének tilalma. (Ötv. 33/A.§. (2) a) pont)

- Amennyiben az egészségügyi ellátást közhasznú társasági formájában biztosítják, az összeférhetlenség megítéléséhez a törvény szabályai önmagukban nem elegendőek.

Az Ötv. 33/A. § (1) bekezdés m) pontja a gazdasági társaság gyűjtőfogalmat használja a gazdasági összeférhetlenség szabályozása során. A Gt. sem tekinti gazdasági társaságnak a szövetkezetet, az egyesületet, a közhasznú társaságot, a közalapítványt. A Gt. 365. § (1) bekezdése szerint 2007. július 1-je után közhasznú társaság nem alapítható. A 365. § (2) bekezdése szerint a 2007. július 1-jén a cégnyilvántartásba bejegyzett vagy bejegyzés alatt álló közhasznú társaság 2009. június 30-ig a közhasznú társaságokra irányadó szabályok szerint működhetett tovább. A 365. § (3) bekezdése szerint a közhasznú társaság 2007. július 1-jét követő két éven belül társasági szerződése módosításával nonprofit korlátolt felelősségű társaságként működhet tovább, más nonprofit gazdasági társasággá alakulhat át vagy jogutód nélküli megszűnését határozhatja el. A közhasznú társaság 2009. június 30-ig köteles a cégbíróságnál nonprofit gazdasági társaságként történő nyilvántartásba vételét kérni, vagy jogutód nélküli megszűnését a cégbíróságnak bejelenteni. E határidő eredménytelen eltelte után a cégbíróság a társasággal szemben a megszűntnek nyilvánítás törvényességi felügyeleti intézkedést alkalmazza.

A Gt. azonban lehetővé teszi nonprofit gazdasági társaság létrehozását, bármely társasági formában. A nonprofit társaság nem törekedhet jövedelemszerzésre. A szabályozás változása kihatással van az összeférhetlenség kérdésére is. A korábbi szabályozás során a Gt. és a Ptk. összevetése alapján olyan értelmezés alakult ki, hogy a közhasznú társasági formában végzett önkormányzati feladat ellátása során az összeférhetlenség nem áll fenn. Az új szabályozás azonban egyértelműen gazdasági társasággá nyilvánította a nonprofit gazdasági társaságot, ezért amennyiben az egészségügyi tevékenységet az önkormányzattal kötött megállapodás alapján nonprofit gazdasági társaság látja el, a társaság személyesen közreműködő tagja nem lehet polgármester. Egyéb tekintetben a fentebb említett rendelkezések a nonprofit gazdasági társaság esetében is irányadók.

Kérdésként merül fel, hogy amennyiben az önkormányzat egyes feladatai ellátására egyéni vállalkozóval köt szerződést, fennáll-e az összeférhetlenség. Tekintettel arra, hogy ez esetben a személyes közreműködést vizsgálni nem kell, önkormányzati feladat ellátására kötött szerződés esetén az összeférhetlenség fennáll. Egyéni vállalkozó, amennyiben

önkormányzati feladatot a képviselő-testülettel annak szervével kötött vállalkozási megbízási szerződés vagy munkaszerződés alapján lát el, polgármesteri tisztséget nem tölthet be.

Más a helyzet, ha az egyéni vállalkozó egyéni céget alapít. Az egyéni vállalkozásról szóló 2009. évi CXV. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 21. § (1) bekezdése alapján az egyéni cég alapításához alapító okirat szükséges. Az alapító okirat tartalmára vonatkozó rendelkezések között azonban nem szerepel az ügyvezetésre, esetleges tisztségekre történő utalás, tehát az alapító okiratból nem lehet feltétlenül megállapítani, hogy a cég alapítója személyesen közreműködik-e a cég tevékenységében. A Vtv. 20. § (3) bekezdése alapján az egyéni cég a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) hatálya alá tartozik, működésére a Vtv-ben meghatározott eltérésekkel alkalmazni kell a Ctv. rendelkezéseit. A Ctv. 24. § (1) bekezdés h) pontja szerint a cégjegyzék – többek között - tartalmazza a cég képviseletére jogosult nevét, tisztségét. A cég képviselete azonban nem jelent feltétlenül személyes közreműködést a cég tevékenységében. A Vtv. 30. § (2) bekezdése szerint az egyéni cég ügyvezetését a vezető tisztségviselő, vagy az egyéni cégben fennálló tagsági jogviszonya keretében a tag látja el. Amennyiben megállapítható, hogy a cégvezetést kizárólag a tag látja el, akkor az összeférhetetlenség fennáll. Ha az ügyvezetési feladatokat a tag által megbízott vezető tisztségviselő látja el, az összeférhetetlenség nem állapítható meg.

Külön vizsgálandók az összeférhetetlenség megállapítása tekintetében azok az esetek, amikor az érintett az önkormányzat által alapított intézménnyel, gazdasági vállalkozással áll szerződéses viszonyban, ha a vállalkozási, megbízási, stb. szerződést az érintett nem a képviselő-testülettel, hanem önkormányzati intézménnyel, vagy az önkormányzat által alapított gazdasági társasággal köti meg. Az Ötv. 9.§. (2) bekezdése sorolja fel az önkormányzat szerveit. Ezek között sem az önkormányzati intézmény, sem a gazdasági társaság, sem önkormányzati vállalat nem szerepel. Ezért ebben az esetben az Ötv. 33/A. § (1) bekezdés m) pontja alapján nem áll fenn összeférhetetlenség, azonban az ott végzett tevékenység más összeférhetetlenségi szabályok hatálya alá eshet.

9) Az Ötv. 33/A. § (1) bekezdés o) pontja szerint nem lehet polgármester a képviselő-testület által alapított önkormányzati vállalat vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgató-helyettese, igazgatótanácsának, vezető testületének tagja.

Ez az összeférhetetlenségi ok megegyezik az önkormányzati képviselőkre vonatkozó rendelkezéssel. Kifejtésére lásd a II/6) pontban írtakat.

10) Az Ötv. 33/A. § (1) bekezdésének p) pontja szerint a polgármester nem lehet az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság vezető tisztségviselője, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének, valamint a társasággal munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló más jogviszonyban álló vezetője (vezérigazgatója).

Ez az összeférhetetlenségi ok megegyezik az önkormányzati képviselőkre vonatkozó rendelkezéssel. Kifejtésére lásd a II/7) pontban írtakat.

11) Az Ötv. 33/A. § (1) bekezdésének r) pontja alapján nem lehet polgármester az önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság által alapított gazdasági társaság vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgatóhelyettese, igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének tagja.

Ez az összeférhetlenségi ok megegyezik az önkormányzati képviselőkre vonatkozó rendelkezéssel. Kifejtésére lásd a II/8) pontban írtakat.

Egyéb összeférhetlenségi okok

A polgármester nem lehet:

- a képviselő-testület által alapított költségvetési szerv vezetője, vezetőhelyettese, gazdasági vezetője, továbbá olyan közalkalmazott, aki kinevezését, megbízását a képviselő-testülettől kapja (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés l) pontja),
- kuratóriumi tagság kivételével a képviselő-testület által létrehozott közalapítvány kezelő szervének tisztségviselője (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés n) pontja),
- helyi és körzeti műsorszolgáltató, lapkiadó, lapterjesztő vezetője, vezető testületének tagja, ügyvezetője, ezek vezető állású alkalmazottja. (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés s) pontja)

12) Az Ötv. 33/A. § (1) bekezdésének l) pontja alapján a polgármester nem lehet a képviselő-testület által alapított költségvetési szerv vezetője, vezető-helyettese, gazdasági vezetője, továbbá olyan közalkalmazott, aki kinevezését a képviselő-testülettől kapja.

A költségvetési szerv az államháztartás részét képező, az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) szerint nyilvántartásba vett olyan jogi személy, amely jogszabályban meghatározott és az alapító okiratban rögzített állami, önkormányzati feladatokat (a továbbiakban együtt: közfeladat) közérdekből, alaptevékenységként, haszonszerzési cél nélkül, jogszabályban meghatározott követelmények és feltételek alapján, jogszabályban meghatározott szerv vagy személy irányítása vagy felügyelete mellett, az alapító okiratban megjelölt működési körben közfeladat-ellátási kötelezettséggel, a költségvetéséből gazdálkodva végez. (Áht. 87. §)

Helyi önkormányzati költségvetési szerv, amelyet a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzat jogi személyiséggel rendelkező társulása, a többcélú kistérségi társulás alapíthat. (Áht. 88. § (1) bekezdés b) pontja)

Az általános rendelkezésektől eltérően a polgármester a többcélú kistérségi társulás és a jogi személyiséggel rendelkező társulás társulási tanácsának elnöke lehet. A jogi személyiséggel rendelkező társulás már nem minősül költségvetési szervnek, csupán működése során - külön törvényben foglaltak szerint - a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. (A helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény 17. § (1) bekezdése)

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (továbbiakban: Kjt.) 41. § (1) bekezdése szerint a közalkalmazott nem létesíthet munkavégzésre irányuló további jogviszonyt, ha a közalkalmazotti jogviszony alapján betöltött munkakörével összeegyeztethetetlen.

Az összeférhetlenség egyes eseteit a közalkalmazotti jogviszonyra vonatkozó ágazati jogszabályok állapítják meg.

A 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet 2. mellékletének I. 2. e) pontja szerint a falugondnok és tanyagongok (mint egyszemélyes intézmény) közalkalmazottnak tekintendő, akinek a kinevezése a Kjt. 83/A. § (1) bekezdése alapján a képviselő-testület hatáskörébe tartozik és

felette az egyéb munkáltatói jogokat a polgármester gyakorolja. Amennyiben a falugondnok a kinevezését a képviselő-testülettől kapja, összeférhetetlen a polgármesteri tisztséggel.

Az összeférhetetlenség megszüntetésének egy lehetséges módja a feladatnak a civil szféra keretein belül történő megoldása, a falugondnok egyesület keretében történő foglalkoztatása.

Hasonló a helyzet a szakfeladaton foglalkoztatott könyvtáros esetében is. Amennyiben a könyvtáros kinevezését a képviselő-testülettől kapja, nem lehet polgármester.

A közalkalmazottként foglalkoztatott védőnői foglalkozás – a képviselő-testülettől kapott kinevezés esetében – szintén összeférhetetlenséget eredményez.

Az intézményvezető a vezetői megbízását a képviselő-testülettől kapja, a vezetői megbízás összeférhetetlen mind a főállású, mind a társadalmi megbízatású polgármesteri tisztséggel. Az intézmény esetében – tekintve, hogy az a képviselő-testület által alapított költségvetési szerv, – felmerül a vezető-helyettes összeférhetetlenségének kérdése, ha nem rendelkezik vezető-helyettesi megbízással. Ebben az esetben a költségvetési intézmény szervezeti és működési szabályzatának és a munkaköri leírásnak az alapos vizsgálatát követően foglalkozható állás az összeférhetetlenséggel kapcsolatban. Amennyiben a szabályzat konkrétan megnevezi a vezető-helyettest, vagy teljes hatáskörrel helyettesíteni jogosultnak jelöli meg, az összeférhetetlenség fennáll.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 55. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy nem lehet - az (1) bekezdésben meghatározott - intézményvezető az, aki közoktatási intézmény fenntartója, illetve, aki közoktatási intézmény fenntartójánál vezető állású munkavállaló vagy vezetői megbízással rendelkező köztisztviselő, közalkalmazott. Ez a korlátozás nem vonatkozik a fenntartói jogot gyakorló testület (közgyűlés, képviselő-testület, kuratórium) tagjaira. A közoktatási törvény tehát nincs összhangban az Ötv. rendelkezésével, hiszen a polgármester is tagja a képviselő-testületnek, rá nézve az Ötv. viszont tiltó rendelkezést tartalmaz.

Társadalmi megbízatású polgármesteri tisztséggel nem összeférhetetlen a nem vezető (magasabb vezető) beosztású közalkalmazotti jogviszony (pl. pedagógus), eltekintve a fent részletezett vezető-helyettesi tisztségtől.

13) Az Ötv. 33/A. § (1) bekezdésének n) pontja értelmében a kuratóriumi tagság kivételével a képviselő-testület által létrehozott közalapítvány kezelő szervének tisztségviselője sem lehet a polgármester.

Ez az összeférhetetlenségi ok megegyezik az önkormányzati képviselőkre vonatkozó rendelkezéssel. Kifejtésére lásd a II/5) pontban írtakat.

14) Az Ötv. 33/A. § (1) bekezdés s) pontja szerint a polgármester nem lehet helyi és körzeti műsorszolgáltató, lapkiadó, lapterjesztő vezetője, vezető testületének tagja, ügyvezetője, ezek vezető állású alkalmazottja.

Ez az összeférhetetlenségi ok megegyezik az önkormányzati képviselőkre vonatkozó rendelkezéssel, azzal, hogy az Rttv. 86. § (2) bekezdés b) pontja alapján nem lehet műsorszolgáltatásra jogosult személy a polgármester. Kifejtésére lásd a II/9) pontban írtakat.

Egymással összeférhetetlen polgármesteri tisztségek

A polgármester

- nem lehet más önkormányzatnál polgármester, alpolgármester (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés g) pont)
- nem lehet más települési önkormányzat képviselő-testületének tagja. (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés h) pont)

Következésképpen a települési önkormányzat polgármestere tagja lehet a megyei közgyűlésnek, de nem lehet annak tisztségviselője (elnöke, alelnöke). Budapesten a kerületi polgármesteri és a főpolgármesteri tisztség egymással összeférhetetlen: mind a fővárosi, mind a kerületi önkormányzat települési önkormányzatnak minősül. (Ötv. 63. § (1) bekezdés) Budapesten a kerületi polgármester tagja lehet a fővárosi közgyűlésnek. (Ötv. 103. § (2) bekezdés)

A megyei közgyűlés elnökére és alelnökére, a főpolgármesterre és a főpolgármester-helyettesre a polgármesterre vonatkozó szabályok irányadók. E körülményre tekintettel a megyei közgyűlés elnöke és alelnöke, valamint a főpolgármester és a főpolgármester-helyettes nem lehet más települési önkormányzatnál polgármester, alpolgármester, nem lehet más megyében megyei közgyűlés tagja és tisztségviselője. (Ötv. 33/A. § (1) bekezdés és 103. § (2) bekezdés) Ugyanakkor a megyei közgyűlés elnöke és alelnöke lehet más települési önkormányzat képviselő-testületének tagja, mivel a megyei önkormányzat nem minősül települési önkormányzatnak, az Ötv. 33/A. § (1) bekezdés h) pontja pedig csupán a más települési önkormányzatnál elnyert képviselői mandátumot minősíti összeférhetetlennek tisztségükkel.

A főállású polgármesterre vonatkozó külön összeférhetlenségi szabályok az Ötv. alapján

Az Ötv. 33/A. § (2) bekezdése további összeférhetlenségi okokat állapít meg a főállású polgármester tekintetében.

15) A főállású polgármester munkavégzésre irányuló jogviszonyt nem létesíthet.

Generális szabályként rögzíti az Ötv., hogy főállású polgármester munkavégzésre irányuló jogviszonyt nem létesíthet. (Ötv. 33/A. § (2) bekezdése)

Az általános szabály alól két az Ötv. esetkörben állapít meg kivételt:

- a tudományos, oktatói, lektori, szerkesztői, művészeti és jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység,
- országgyűlési képviselői megbízás.

Kérdésként merül fel, hogy mit kell érteni munkavégzésre irányuló jogviszonyon. Nem kétséges, hogy munkavégzésre irányuló jogviszony a munkaviszony, a köztisztviselői és a közalkalmazotti jogviszony.

A fentieken kívül polgári jogi szerződésben foglaltak is minősülhetnek munkavégzésre irányuló jogviszonynak. Ennek megítélésére azonban csak a konkrét szerződés tartalmának ismeretében van mód, melyhez segítséget nyújtanak „a munkavégzés alapjául szolgáló szerződések minősítése során figyelembe veendő szempontokról” szóló 7001/2005. (MK.170.) FMM-PM együttes irányelvekben foglaltak, és abban hivatkozott bírósági ítéletek.

16) A képviselő-testület hozzájárulásával létesíthető munkavégzésre irányuló jogviszony

Az Ötv. a továbbiakban felsorolja azokat a tisztségeket, amelyeket a foglalkoztatási jogviszonyban álló polgármester csak akkor tölthet be, ha ehhez a képviselő-testület hozzájárul. E felmentési lehetőség azonban csak az Ötv. 33/A. § (2) bekezdése a) pontjában megjelölt (tudományos, oktatói, lektori, stb.) tevékenységeknek munkavégzésre irányuló jogviszony keretében történő ellátására vonatkozik.

Tekintettel arra, hogy az összeférhetlenségi okot a polgármester megválasztásától, illetve az összeférhetlenségi ok felmerülésétől számított 30 napon belül köteles megszüntetni, célszerű, ha a polgármester az alakuló ülésen kéri a képviselő-testület hozzájárulását, ha a következőkben felsorolt tisztségek valamelyikét betölti:

- vállalatnak vezérigazgatója, vezérigazgató-helyettese, igazgatója, igazgató-helyettese, igazgatótanácsának, vezető testületének és felügyelő bizottságnak tagja,
- gazdasági társaság vezető tisztségviselője (az egyes gazdasági társaságok vezetői tisztségviselőjéről Gt. 21.§-a rendelkezik, bővebben a II/7. pont alatt) igazgatótanácsának, igazgatóságának vagy vezető testületének, felügyelő bizottságának tagja, valamint a társasággal munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló más jogviszonyban álló vezetője (vezérigazgatója).
- szövetkezet tisztségviselője a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény 29. § (1) bekezdése szerint: az igazgatóság elnöke és tagjai illetőleg az ügyvezető elnök. A szövetkezet vezető tisztségviselője – argumentum a maiore ad minus – a szövetkezet tisztségviselőjének minősül. A hatályos szövetkezeti törvény a felügyelő bizottság tagjait nem minősíti vezető tisztségviselőnek, az azokra vonatkozó egyes szabályokat azonban a felügyelő bizottság tagjaira is alkalmazni rendeli. A jogszabályi rendelkezés alapján nem dönthető el egyértelműen a felügyelő bizottsági tagság esetén fennálló összeférhetlenség, ebben a kérdésben a megoldást a bírói gyakorlat fogja kialakítani.
- alapítvány kezelő szervezetének tagja, tisztségviselője

Ha a főállású polgármester alapítvány kuratóriumának tagja, vagy annak tisztségviselője (elnöke, titkára), ez összeférhetlenséget keletkeztet. Ezen összeférhetlenségi ok esetén közömbös az alapítvány alapítója.

Az új választási ciklusban ismételten megválasztott polgármesternek a hozzájárulást az új testülettől is meg kell kérnie, a korábbi hozzájárulás az önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásának napjáig érvényes.

IV. Az önkormányzati képviselőre és a polgármesterre vonatkozó összeférhetlenségi okok más jogszabályok alapján

1) Bírák, ügyészek, igazságügyi alkalmazottak.

Az Ötv. csak a bírói, ügyészi foglalkozást határozza meg összeférhetetlen foglalkozásként. Az 1997. évi LXVIII. tv. azonban az igazságügyi alkalmazottakra is tartalmaz összeférhetlenségre utaló szabályt.

A bírósági fogalmazó, bírósági titkár, igazságügyi szakértő és szakértőjelölt, tisztségviselő, írnok, fizikai dolgozó megválasztása esetére az a szabály vonatkozik, miszerint: igazságügyi alkalmazott nem folytathat a beosztásával összeegyeztethetetlen, illetve olyan tevékenységet,

amely a pártatlan, befolyásolástól mentes munkavégzését veszélyeztetné. (1997. évi LXVIII. tv. 36. § (2) bekezdés a) pont)

Közvetlenül megállapított korlátozás nincs ugyan, de a munkáltató vizsgálhatja a tevékenységek közötti összeférhetetlenségi viszonyt.

Az összeférhetetlenségi helyzet bejelentése vagy hivatalból történő megállapítása esetén a munkáltató az igazságügyi alkalmazottat 30 napos határidővel felszólítja az összeférhetetlenség megszüntetésére. (1997. évi LXVIII. tv. 37. § (2) bekezdés)

Az ügyészégi tisztviselő, írnok és a fizikai alkalmazott hivatalával összeférhetetlen egyéb tisztséget nem vállalhat, ilyen tevékenységet nem végezhet.

Kifejezett módon megállapított összeférhetetlenség nincs, a tevékenységek közötti viszonyt a munkáltató vizsgálja és megállapítja az összeférhetetlenséget. (1994. évi LXXX. tv. 36. § (1), 87. § (2) bekezdés)

2) Bíróági végrehajtó.

A végrehajtóra (önálló bíróági végrehajtó, a fővárosi bíróági és a megyei bíróági végrehajtó, az önálló bíróági végrehajtó-helyettes, a megyei bíróági végrehajtó-helyettes, a végrehajtójelölt) a bíróági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: 1994. évi LIII. tv.) a fentiekhez hasonló, de mégis eltérő szabályt állapít meg.

A végrehajtó tisztsége ellátásán kívül csak tudományos, művészi, irodalmi, oktató és műszaki alkotó munkát, továbbá sporttevékenységet végezhet kereső tevékenységként. (1994. évi LIII. tv. 227. § (1) bekezdés)

Ha a végrehajtót polgármesterként, helyi önkormányzati képviselőjelöltként nyilvántartásba vették, ettől az időponttól a választás befejezéséig, illetőleg megválasztása esetén a mandátuma megszűnéséig végrehajtói szolgálata szünetel. (1994. évi LIII. tv. 240/B. § (2) bekezdés)

3) Köztisztviselő.

A köztisztviselő nem lehet helyi önkormányzati képviselő annál az önkormányzatnál, amely az őt alkalmazó közigazgatási szerv illetékességi területén működik. (A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 21. § (1) bekezdés)

4) Közbeszerzési biztos.

A közbeszerzési biztos nem lehet képviselő, polgármester. (a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény 399. § (4) bekezdés a) pont)

5) A köztársasági elnök.

A köztársasági elnöki tisztség összeegyeztethetetlen minden más állami, társadalmi és politikai tisztséggel vagy megbízással. (Alkotmány 30. § (1) bekezdés)

6) Alkotmánybíró.

Az alkotmánybírói megbízással összeegyeztethetetlen minden más állami, önkormányzati, társadalmi és politikai vagy gazdasági tisztség, illetve megbízátság. (Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. 9. § (1) bekezdés)

7) Számvevőszék tisztségviselői, számvevők.

Az Állami Számvevőszék elnöke, alelnökei, főtitkára, vezetői és számvevői - tudományos, oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, valamint jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység kivételével - más megbízást vagy kereső foglalkozást nem folytathatnak, díjazást nem fogadhatnak el. (Az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. tv. 10. § (2) bekezdés) Nem lehetnek sem önkormányzati képviselők, sem polgármesterek.

8) Országgyűlési biztosok.

Az állampolgári, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosi megbízátság összeegyeztethetetlen minden más állami, önkormányzati, társadalmi és politikai tisztséggel vagy megbízással. (Az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. tv. 5. § (1) bekezdés és a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. tv. 20. § (2) bekezdés)

9) Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. egyes tisztségviselői.

A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zártkörűen működő Részvénytársaság Az Igazgatóságának, illetőleg a Felügyelő Bizottságának nem lehet tagja önkormányzati képviselő, polgármester, főpolgármester. (Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 20/F. § (1) bekezdés a) pont)

10) A felsőoktatásban közreműködő egyes személyek.

Nem lehet önkormányzati képviselő és polgármester a felsőoktatási intézmény feladatainak végrehajtásában közreműködő gazdasági tanács tagja. (A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. tv. 23. § (7) bekezdés b) és e) pont)

11) Lobbitevékenységet folytatók.

Nem végezhet lobbitevékenységet a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzat képviselő-testületének (közgyűlésének) vagy bizottságának a tagja, továbbá a polgármester, a főpolgármester és a közgyűlés elnöke. (A lobbitevékenységről szóló 2006. évi XLIX. tv. 10. § a) pont)

12) Közjegyző.

A közjegyző tisztsége ellátásán kívül csak tudományos, művészi, irodalmi, oktató és műszaki alkotó munkát, továbbá sporttevékenységet végezhet kereső tevékenységként (1991. évi XLI. tv. 7. § (1) bekezdés). *(Értelmezendő, hogy a képviselői tevékenység kereső tevékenységnek tekintendő-e.)*

13) A Médiatanács, a Kuratórium elnöke és tagja, a Panaszbizottság tagja

A Médiatanács valamint a Kuratórium elnöke és tagja, továbbá a Panaszbizottság tagja nem lehet főpolgármester, főpolgármester-helyettes, polgármester, alpolgármester, megyei közgyűlés elnöke és alelnöke, helyi önkormányzati képviselő. (Rttv. 35. § a) pont, 47. § (4) bekezdés, 57. § (1) bekezdés) A közszolgálati részvénytársaság vezérigazgatója a

megbízásának ideje alatt tudományos, oktató, irodalmi, művészeti és más szerzői jogvédelem alá eső tevékenység kivételével egyéb kereső foglalkozást nem folytathat. (Rttv. 70. § (2) bekezdés)

14) A Magyar Állatorvosi Kamara tisztségviselői.

Összeférhetetlen a Magyar Állatorvosi Kamarában kamarai tisztség vállalásával, ha a tag főállásban polgármesteri tisztséget tölt be. Az összeférhetetlenségi ok fennállása kérdésében – amennyiben kétséges – a települési önkormányzat képviselő-testületének nyilatkozata az irányadó. (A Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint a magán-állatorvosi tevékenység gyakorlásáról szóló 1995. évi XCIV. tv. 15. § (1) bekezdés c) pont)

15) Ügyvéd.

Ügyvéd nem lehet főállású polgármester. (Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 6.§ (1) bekezdés a) pont)

16) Munkavállaló.

Nem lehet önkormányzati képviselő annál az önkormányzatnál, amely őt alkalmazza. (A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 193/U. §)

17) Kistérségi Koordinációs Hálózat munkatársa

A Hálózat munkatársa nem lehet főpolgármester, főpolgármester-helyettes, megyei közgyűlés elnöke, alelnöke, polgármester, alpolgármester, helyi önkormányzati, illetve kisebbségi önkormányzati képviselő (A Kistérségi Koordinációs Hálózatról szóló 344/2007. (XII. 19.) Korm. rendelet 7. § (4) bekezdés b) pontja)

18) A Magyar Nemzeti Bank monetáris tanácsának tagja

Az MNB monetáris tanácsának tagja csak jegybanki döntéshozói feladataival összeegyeztethető egyéb tevékenységet végezhet, nem lehet önkormányzati képviselő, önkormányzati vagy állami vezető és köztisztviselő. (A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény)

V. A képviselő-testület bizottsága elnökének, tagjának összeférhetetlensége

Az Ötv. 22. § (1) bekezdése szerint a képviselő-testület határozza meg bizottsági szervezetét, és választja meg bizottságait. A bizottságok fő feladata, hogy előkészítsék a képviselő-testület döntéseit, ellenőrizzék azok végrehajtását, továbbá a képviselő-testülettől döntési jogokat is kaphatnak. Az Ötv. a képviselő-testület bizottságairól a nélkül rendelkezik, hogy különbséget tenne állandó és ideiglenes bizottság között, így azokra – az Alkotmánybíróság 68/1992.(XII.21.) határozatával megerősítetten – azonos szabályok vonatkoznak.

Az Ötv. 24. § (1) bekezdése szerint a bizottság elnökét és tagjainak több mint felét a települési képviselők közül kell választani. Az Ötv. 24. § (1) bekezdése alapján a polgármester, az alpolgármester, a települési kisebbségi önkormányzat elnöke, a képviselő-testület hivatalának dolgozója nem lehet a bizottság elnöke vagy tagja.

A törvény csak az adott önkormányzat képviselő-testülete hivatalának dolgozója tekintetében állapít meg összeférhetetlenséget. Nem összeférhetetlen azonban más

önkormányzat képviselő-testülete hivatala köztisztviselőjének bizottsági tagsága. Nem vonatkozik ez azonban a jegyzőre. (lásd a II/3. pont alattiakat)

A képviselő-testület bizottságainak nem képviselő tagjainak összeférhetetlenségére az Ökjt. 11. § (2) bekezdése értelmében a helyi önkormányzati képviselővel szemben megfogalmazott összeférhetlenségi szabályokat kell alkalmazni. Ennek indoka, hogy számos átruházott önkormányzati hatáskörben hozott döntés születik, amelyeknek jelentős hányadát a bizottságok hozzák. E döntések meghozatala során indokolt, hogy a döntéshozókkal szemben szigorú összeférhetlenségi szabályok kerüljenek megállapításra. Az összeférhetlenség eseteire vonatkozóan a részletes szabályok a képviselői összeférhetlenségnél már kifejtésre kerültek.

VI. Az összeférhetlenségi eljárások

Összeférhetlenségi eljárás helyi önkormányzati képviselő esetén

Az összeférhetlenségi eljárás szabályait az Ökjt. 8-9. §-a tartalmazza. Ennek értelmében az önkormányzati képviselő a vele szemben fennálló összeférhetlenségi okot köteles haladéktalanul bejelenteni a polgármesternek.

Az összeférhetlenségi ok megszüntetésére 30 nap áll rendelkezésére, melyet megbízólevelének átvételétől, illetve az összeférhetetlen helyzet keletkezésétől vagy annak az önkormányzati képviselő tudomására jutásától kell számítani. A képviselő köteles az összeférhetetlen tisztségről való lemondását írásban benyújtani és annak másolatát átadni a polgármesternek.

Az összeférhetlenség megállapítását bárki kezdeményezheti a polgármesternél, aki köteles azt a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottságnak kivizsgálásra átadni.

A bizottság, ennek hiányában a polgármester előterjesztése alapján a képviselő-testület a következő ülésén, legkésőbb az összeférhetlenség megállapításának kezdeményezését követő 30 napon belül határozattal dönt az összeférhetlenségről. Olyan esetekben, amikor nem kötelező ilyen bizottság létrehozása (pl.: száznál kevesebb lakosú község – Ötv. 33/A. § (4) bekezdés) vagy a szervezeti és működési szabályzatban megjelölt bizottság nem készíti el az előterjesztést a fent megjelölt időre, a polgármesternek kell a képviselő-testülethez benyújtania az összeférhetlenség megállapításra vonatkozó előterjesztést.

Az összeférhetlenség kérdésében való döntés a képviselő-testület kizárólagos hatásköre.

A közigazgatási hivatal a fővárosi, megyei bíróságnál kezdeményezheti az önkormányzati képviselő összeférhetlenségének a kimondását, ha a képviselő-testület nem dönt az összeférhetlenségről, vagy döntése jogszabálysértő. (Ökjt. 10. § (3) bekezdés)

A jogorvoslati eljárást az Ökjt. 10. § (1)-(3) bekezdése szabályozza. Az érintett önkormányzati képviselő az összeférhetlenségét megállapító, illetőleg a megbízatása megszűnését kimondó képviselő-testületi határozat felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással, a határozat kézhezvételét követő 8 napon belül kérheti a fővárosi, megyei bíróságtól. A bíróság a kérelemről - annak beérkezésétől számított harminc napon belül - nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bíróság az érintett önkormányzati képviselőt, a polgármestert vagy a keresettel megtámadott határozatot hozó képviselő-testület képviselőjét, illetőleg a kereset előterjesztőjét meghallgathatja.

A bíróság döntése ellen további jogorvoslatnak, felülvizsgálatnak helye nincs.

A bíróság eljárására az Ökjt. 10. § (2) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a bíróság döntése ellen - annak kézhezvételétől számított nyolc napon belül - az érintett önkormányzati képviselő, illetve a közigazgatási hivatal fellebbezést nyújthat be. A fellebbezésről, annak beérkezésétől számított három napon belül a másodfokú bíróság nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bíróság döntése ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

Összeférhetlenségi eljárás polgármester esetén

Az összeférhetlenségi eljárás szabályait az Ötv. 33/A. § (3)-(6) bekezdése tartalmazza. Ennek értelmében a polgármester az összeférhetlenségi okot a megválasztásától, illetve az összeférhetlenségi ok felmerülésétől számított 30 napon belül köteles megszüntetni.

Ha a polgármester az összeférhetlenséget a fentiekben meghatározott határidőben nem szüntette meg, bármely képviselő indítványára – a képviselők közül választott háromtagú bizottság javaslata alapján – a képviselő-testület a következő ülésén, legkésőbb az összeférhetlenség megállapításának kezdeményezését követő 30 napon belül határozattal megállapítja az összeférhetlenség alapjául szolgáló körülmények fennállását, és kimondja az összeférhetlenséget, illetőleg az Ötv. 33/A. § (2) bekezdés b) pontjában felsorolt esetekben dönthet a hozzájárulás megadásáról. Száznál kevesebb lakosú községek esetén bizottságot nem kell választani, az összeférhetlenségről a képviselő-testület bizottsági javaslat nélkül dönt.

A polgármester összeférhetlenségi ügyében való döntés, továbbá a 33/A. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott hozzájárulással kapcsolatos döntés a képviselő-testület kizárólagos hatásköre. A képviselő-testület határozatát az ülést követő munkanapon a polgármesternek kézbesíteni kell.

A polgármester a képviselő-testületi határozat felülvizsgálatát kérheti – jogszabálysértésre hivatkozással – a határozat kézhezvételétől számított 8 napon belül a fővárosi, megyei bíróságtól. A bíróság a kérelemről – annak beérkezésétől számított 30 napon belül – nem peres eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bíróság a polgármestert és a támadott határozatot hozó képviselő-testület képviselőjét, illetőleg a kérelem előterjesztőjét meghallgathatja.

A közigazgatási hivatal a fővárosi, megyei bíróságnál kezdeményezheti a polgármester összeférhetlenségének a kimondását, ha a képviselő-testület nem dönt az összeférhetlenségről vagy döntése jogszabálysértő. A bíróság eljárására a (6) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a bíróság döntése ellen - annak kézhezvételétől számított nyolc napon belül - az érintett polgármester, illetve a közigazgatási hivatal fellebbezést nyújthat be. A fellebbezésről, annak beérkezésétől számított három napon belül a másodfokú bíróság nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bíróság döntése ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

Az Ötv. 9. § (1) bekezdése alapján a képviselő-testületet a polgármester képviseli. Tekintettel arra, hogy összeférhetlenségi ügyben a képviselő-testület és a polgármester között érdekellentét áll fenn, a képviselő-testület képviselője a bíróság eljárásban polgármester nem lehet. Célszerű, ha a képviselő-testület az összeférhetlenségi ügyben hozott döntését követően az Ötv. 19. § (2) bekezdése d) pontja alapján arról is dönt, hogy

esetleges bírósági meghallgatás esetén mely települési képviselőt bízta meg a képviselő-testület képviselével.

Összeférhetlenségi eljárás bizottság elnöke és tagja esetén

Az Ökjt. 11. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a bizottság tagja a vele szemben fennálló összeférhetlenségi okot köteles haladéktalanul bejelenteni a bizottság elnökének és a polgármesternek. Az önkormányzati képviselő, a bizottság elnöke és tagja a tudomására jutott összeférhetlenségi okot a bizottság elnökének vagy a polgármesternek bejelentheti. Ha a bizottság tagja 30 napon belül nem szünteti meg a vele szemben fennálló összeférhetlenségi okot, a képviselő-testület köteles a határidő lejártát követő ülésén az érintett bizottsági tagságát megszüntetni.

Az Ötv. 22. § (1) bekezdése szerint a bizottság elnökét és tagjait a képviselő-testület választja meg és az Ötv. 103. § (1) bekezdés a) pontja alapján megilleti a megbízás visszavonásának a joga is. E rendelkezések alapján a bizottság nem képviselő tagjának jogállása eltér a képviselő jogállásától, ezért a törvény nem biztosít számára külön jogorvoslati lehetőséget a tagságát összeférhetlenség miatt megszüntető képviselő-testületi döntés ellen.

Az összeférhetlenség megszüntetése, illetve az összeférhetlenségi eljárás szabályozása más jogszabályokban.

Törvény erejénél fogva szűnik meg az összeférhetlenség

Az Ötv. 33/A. § (1) bekezdés e) pontja a bíró és az ügyész, az f) pontja a Magyar Honvédség, és a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagjai összeférhetlenségét megállapítja ugyan a polgármesteri tisztséggel, de a megszűnés módját az ágazati törvények tartalmazzák:

1) Bíró:

A bíró szolgálati viszonya megszűnik, ha a bírót polgármesternek, önkormányzati képviselőnek megválasztották [A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (a továbbiakban: 1997. évi LXVII tv.) 57. § (1) bekezdés g) pont.].

2) Ügyész:

Az ügyész szolgálati viszonya a polgármesterré, önkormányzati képviselővé történő megválasztásával megszűnik [Az ügyészségi szolgálati viszonyról és az ügyészségi adatkezelésről szóló 1994. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: 1994. évi LXXX. tv.) 40. § (1)-(2) bekezdés.]. Az ügyészségi titkár, fogalmazó és nyomozó összeférhetlenségi szabályai megegyeznek az ügyészével. (1994. évi LXXX. tv. 40. § (1) és (2) bekezdés, 81/N. §)

3) Fegyveres szervek hivatásos állományú tagjai:

– rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonya a törvény erejénél fogva megszűnik, ha őket főállású polgármesterré választják. [A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: 1996. évi XLIII. tv.) 59. § (1) bekezdés]

– a rendőrség és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonya megszűnik, ha őket polgármesteri tisztségbe, vagy képviselővé választják. (1996. évi XLIII. tv. 59. § (1) bekezdés)

Az 1996. évi XLIII. tv. 1. § (1) bekezdése szerint a rendvédelmi szervek a rendőrség, polgári védelem, a vám- és pénzügyőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, az állami és hivatásos önkormányzati tűzoltóság. A törvény hatálya azonban kiterjed a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjainak (együtt: fegyveres szervek) szolgálati jogviszonyára is. A szolgálati viszony a törvény erejénél fogva azon a napon szűnik meg, amikor a munkáltatói jogkört gyakorló eljáró a törvényi feltétel beálltát megállapította.

Az Alkotmány 2010. július 22-én elfogadott módosítása azonban már azt is kizárja, hogy Rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai szolgálati jogviszonyuk fennállása alatt és annak megszűnését vagy megszüntetését követő három évig jelöltként induljanak az önkormányzati választásokon. Az Alkotmány alapján tehát nem a szolgálati viszony szűnik meg a megválasztással, hanem – választójog hiányában – mandátum nem keletkezhet, illetőleg ha mégis, akkor a mandátumát kell, hogy elveszítse.

4) A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonái:

Polgármesterré, helyi önkormányzati képviselővé, helyi kisebbségi önkormányzati képviselővé választásuk esetén szolgálati viszonyuk a törvény erejénél fogva megszűnik. (A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 62. § (1) bekezdés c) pont)

Az ágazati törvény az Ötv.-ben megállapított összeférhetlenségi szabályt kiterjeszti a Magyar Honvédség szerződéses állományú katonáira is. A szolgálati viszony a törvény erejénél fogva azon a napon szűnik meg, amikor a munkáltatói jogkört gyakorló eljáró a törvényi feltétel beálltát megállapította.

Az Alkotmány 2010. július 22-én elfogadott módosítása azonban már azt is kizárja, hogy a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagjai szolgálati jogviszonyuk fennállása alatt és annak megszűnését vagy megszüntetését követő három évig jelöltként induljanak az önkormányzati választásokon (a szerződéses állományú katonákra ez a tilalom nem terjed ki). Az Alkotmány alapján tehát nem a szolgálati viszony szűnik meg a megválasztással, hanem – választójog hiányában – mandátum nem keletkezhet, illetőleg ha mégis, akkor a mandátumát kell, hogy elveszítse.

5) Végrehajtó:

Ha a végrehajtót polgármesterként, helyi önkormányzati képviselőjelöltként nyilvántartásba vették, ettől az időponttól a választás befejezéséig, illetőleg megválasztása esetén a mandátuma megszűnéséig végrehajtói szolgálata szünetel. (1994. évi LIII. tv. 240/B. § (2) bekezdés)

6) A közigazgatási államtitkár és a helyettes államtitkár

A közigazgatási államtitkár és a helyettes államtitkár jogviszonya megszűnik helyi önkormányzati képviselővé, polgármesterré történő megválasztásával. (2010. évi LVIII. tv. 39. § (1) bekezdés d); 49. § (1) bekezdés d) pont)

Megszüntethető összeférhetlenségi helyzetek

7) Igazságügyi és ügyészségi alkalmazottak:

Az Ötv. csak a bírói, ügyészi foglalkozást határozza meg összeférhetetlen foglalkozásként. Az 1997. évi LXVIII. tv. azonban az igazságügyi alkalmazottakra is tartalmaz összeférhetetlenségre utaló szabályt.

A bírósági fogalmazó, bírósági titkár, igazságügyi szakértő és szakértőjelölt, tisztviselő, írnok, fizikai dolgozó megválasztása esetére az a szabály vonatkozik, miszerint: igazságügyi alkalmazott nem folytathat a beosztásával összeegyeztethetetlen, illetve olyan tevékenységet, amely a pártatlan, befolyásolástól mentes munkavégzését veszélyeztetné. (1997. évi LXVIII. tv. 36. § (2) bekezdés a) pont)

Közvetlenül megállapított korlátozás nincs ugyan, de a munkáltató vizsgálhatja a tevékenységek közötti összeférhetetlenségi viszonyt.

Az összeférhetetlenségi helyzet bejelentése vagy hivatalból történő megállapítása esetén a munkáltató az igazságügyi alkalmazottat 30 napos határidővel felszólítja az összeférhetetlenség megszüntetésére. (1997. évi LXVIII. tv. 37. § (2) bekezdés)

Az ügyészségi tisztviselő, írnok és a fizikai alkalmazott hivatalával összeférhetetlen egyéb tisztséget nem vállalhat, ilyen tevékenységet nem végezhet. Kifejezett módon megállapított összeférhetetlenség nincs, a tevékenységek közötti viszonyt a munkáltató vizsgálja és megállapítja az összeférhetetlenséget (1994. évi LXXX. tv. 36. § (1), 87. § (2) bekezdés).

8) Fegyveres szervek hivatásos állományú tagjai: (lásd: 3; 4. pont)

9) Köztisztviselők:

A köztisztviselő köteles haladéktalanul írásban bejelenteni, ha vele szemben törvényben meghatározott összeférhetlenségi ok merül fel, illetve, ha közszolgálati jogviszonyának fennállása alatt összeférhetetlen helyzetbe kerül. A munkáltatói jogkör gyakorlója írásban köteles felszólítani a köztisztviselőt az összeférhetetlenség megszüntetésére. Amennyiben a köztisztviselő az összeférhetetlenséget a felszólítás kézbesítésétől számított 30 napon belül nem szünteti meg, közszolgálati jogviszonya megszűnik. (Ktv. 22. § (1) bekezdés)

Köztisztviselők esetében párhuzamosan sor kerülhet az Ötv. szerinti összeférhetlenségi eljárásra is.

10) A polgári védelem, a vám- és pénzügyőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, az állami és hivatásos önkormányzati tűzoltóság hivatásos állományú tagjai.

A polgári védelem, a vám- és pénzügyőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, az állami és hivatásos önkormányzati tűzoltóság hivatásos állományú tagjainak nem foglalkoztatási jogviszonyba történő megválasztása esetén összeférhetetlenség keletkezik, a szolgálati jogviszony nem szűnik meg a törvény erejénél fogva, így az önkormányzatnál összeférhetlenségi eljárásra kell, hogy sor kerüljön. (1996. évi XLIII. tv. 59. § (1) bekezdés c) pont, Ötv. 33/A. § (1) bekezdés f) pont)

További fontos rendelkezést tartalmaz a polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény 1. § (5) bekezdése, mely szerint, ha polgármester megválasztása előtt ügyész, köztisztviselő, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagja volt, a polgármesteri tisztség megszűnésétől számított 30 napon belül benyújtott írásbeli kérelmére őt közszolgálati,

illetve hivatásos szolgálati viszonyába vissza kell helyezni. A bíróra, és akiknek önkormányzati képviselővé választás miatt szűnt meg a szolgálati viszonya ez a szabály nem terjed ki.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a módszertani ajánlás kizárólag a jogalkalmazók jogértelmezését segíti. Az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI. 17.) AB határozata szerint nem minősül jogi iránymutatásnak, kötelező erővel nem bír, konkrét ügyekben hivatkozási alapul nem szolgálhat.

Az ajánlás lezárásának időpontja: 2010. szeptember 1.

(Összeállította: BM Önkormányzati Feladatok Főosztálya és KIM Választási Főosztálya)